

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

**„Teadmussiirde pikaajalise programmi põllumajanduse, toidu ja
maamajanduse tegevusvaldkonnas“ (riigihange nr 222076)**

LOOMAKASVATUSE VALDKONNA

AASTAARUANNE

2022. aasta kohta

Jaanuar 2023

SISUKORD

Sissejuhatus.....	1
2022. a. tegevuste loetelu ja osalenute arv.....	2
Tagasiside kokkuvõte.....	4
Ajakava täitmine ja olulisemad esinenud muudatused võrreldes planeerituga.....	5
Põhjalikum ülevaade II poolaasta tegevustest (EMÜ).....	6
Põhjalikum ülevaade II poolaasta tegevustest (EPKK).....	18
Põhjalikum ülevaade II poolaasta tegevustest (MES).....	35
Planeeritavad tegevused 2023. a. I poolaastal.....	42

1. SISSEJUHATUS

„Teadmussiirde pikaajalise programmi põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas“ hankelepingu nr 222076/6 loomakasvatuse valdkonna tellimuse täitjad on Eesti Maaülikool, Maaelu Edendamise Sihtasutus ja Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda.

Teadmussiirde pikaajalise programmi loomakasvatuse valdkonna eesmärgiks on tõsta loomakasvatuse sektoris (v.a. vesiviljelus) tegelevate ettevõtjate ja töötajate teadmiste taset teemadel, mis on seotud põllumajandusloomade heaolu, bioturvalisuse ja taudiennetusega loomapidamises ehk sööda keemiline ja bioloogiline ohutus ning kvaliteet, head tootmis- ja hügieenitavad, ravimite vastutustundlik kasutamine, põllumajandusloomade aretus ja geneetiliste ressursside säilitamine, põllumajandusloomade söötmine ja loomsete saaduste töötlemine.

Loomakasvatuse valdkonna tellimuse 2022. aastaks kinnitas valdkonna nõukogu 18. novembril 2021. Hankeleping nr 222076/6 allkirjastati 6. detsembril 2021.

2022. a tegevuste korraldamine jagati partnerite vahel alljärgnevalt:

- Konverentsid: EPKK, EMÜ
- Infopäevad: EPKK, EMÜ, MES
- Täiendkoolitused: EMÜ, MES
- Õpiringid, õppereisid ja ettevõtete külastused: EPKK, EMÜ, MES
- Teabematerjalid: EPKK

Tellimuse täitmise eest vastutab ja loomakasvatuse valdkonna tegevusi koordineerib Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda (EPKK).

Valdkonna nõukogu liikmetega suhtlesime vajadusel nii e-posti ja telefoni teel. 2022.a. esimesel poolaastal koosolekuid ei toimunud, II poolaastal toimus kohumine veebis 22. novembril – kuulati ülevaadet 2022. a. tegevustest ja kinnitati 2023. a. tellimus perioodiks 1.01.2023 – 30.06.2023. a.

2022. aasta tellimus sisaldas 42 infopäeva, 7 konverentsi, 20 täienduskoolitust, 1 õpiringi, 1 ettevõtte külastust, 2 siseriiklikku õppereisi ja 2 õppereisi välisriiki. Eeldatav maksumus kokku 392 000 eurot.

2022. a tegevused käivitusid planeeritult. Kommunikatsioon projektijuht Hanna Tamsalu ja PRIA esindajaga sujub hästi, suhtleme nii e-posti kui ka telefoni teel. Kõikidele tekkinud küsimustele saime alati ammendava vastuse.

Korraldatud sündmuste info avaldati www.pikk.ee sündmuste kalendris ja partnerite kodulehtedel. Lisaks saadeti sihtgrupile kutsed e-maili teel. Paljude sündmuste teavitust jagati ka Facebook-s.

2. 2022. a. tegevuste loetelu ja osalenute arv

JRK NR	Tegevus	TEGEVUSE NIMETUS	TOIMUMISE KUUPÄEV	TÄITJA	OSALEJATE ARV
INFOPÄEVAD					
1	Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota	Veterinaarravimi või ravimsööda kasutamisest loomade ravis	16.02.2022	EPKK	31
2	Infopäev ettevõtte külastusega 6 ak tundi	Lüpsihügieen ja piima kvaliteet	3.03.2022	MES	18
3	Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota	Veterinaarravimi või ravimsööda kasutamisest loomade ravis	8.03.2022	EPKK	32
4	Infopäev veebis lektoritasuga	Udara hügieen ja tervis	29.03.2022	EMÜ	38
5	Infopäev veebis lektoritasuga	Veiste vaksineerimine	30.03.2022	EMÜ	38
6	Infopäev veebis välislektoriga ja/või tõlkega	Loomakasvatust mõjutavad kliimapolitiika arengud	31.03.2022	EPKK	28
7	Infopäev veebis lektoritasuga	Lüpsihügieen ja piima kvaliteet	14.04.2022	MES	13
8	Infopäev veebis lektoritasuga	Piimafarmide bioturvalisus	20.04.2022	EMÜ	21
9	Infopäev veebis lektoritasuga	Veiste aretus	25.04.2022	MES	33
10	Infopäev ettevõtte külastusega vähemalt 3 ak tundi	Põllumajandusloomade aretus - lihavesikasvatus	26.04.2022	EPKK	18
11	Infopäev veebis lektoritasuga	Sigade aafrika katk seapidajatele	5.05.2022	EMÜ	17
12	Infopäev veebis lektoritasuga	Silo tootmine põllumajandusloomadele	12.05.2022	EMÜ	29
13	Infopäev veebis lektoritasuga	Lüpsihügieen ja piima kvaliteet	12.05.2022	MES	16
14	Infopäev välislektoriga	Embrüosiirdamine veiste aretusvõttena	15.06.2022	EPKK	20
15	Infopäev praktikaga	Embrüosiirdamine veiste aretusvõttena (piimaveis)	16.06.2022	EPKK	13
16	Infopäev praktikaga	Veise heaolu praktiline hindamine	16.06.2022	EMÜ	15
17	Infopäev praktikaga	Embrüosiirdamine veiste aretusvõttena (lihaveis)	17.06.2022	EPKK	12
18	Infopäev välislektorigal/infopäev välislektoriga, 6 ak tundi (tellimuses oli infopäev veebis välislektoriga ja/või tõlkega)	Kvaliteetse liha tootmine alates lihaveiste söötmisest ja aretusest	6.09.2022	EPKK	34
19	Infopäev veebis lektoritasuga	Loomakasvatuses tekkiv CO2 ja selle vähendamine	8.09.2022	EMÜ	27
20	Infopäev välislektoriga (tellimuses oli infopäev veebis välislektoriga ja/või tõlkega)	Põllumajandusloomade aretus - piimaveisekasvatus	8.09.2022	EPKK	41
21	Infopäev veebis lektoritasuga	Käitumuslikud markerid vasika tervise hindamisel	16.09.2022	EMÜ	31
22	Infopäev veebis lektoritasuga	Loomade käitlemine ja psühholoogia - lihaveis	30.09.2022	EPKK	53
23	Infopäev ettevõtte külastusega 6 ak tundi	Lüpsihügieen ja piima kvaliteet	14.10.2022	MES	14
24	Infopäev veebis lektoritasuga	Loomakasvatuse tehnoloogiad (ehitised, hoidlad, sõnnikumajandus, biogaasi tootmine) muutuvate keskkonnanõuete kontekstis	28.10.2022	EPKK	22

JRK NR	Tegevus	TEGEVUSE NIMETUS	TOIMUMISE KUUPÄEV	TÄITJA	OSALEJATE ARV
25	Infopäev veebis lektoritasuga	Bioohutuskava koostamine ja rakendamine - mäletsejatele	09.11.2022	EPKK	34
26	Infopäev veebis välislektoriga ja/või tõlkega	Uuemad arengud piimakarja söötisel	15.11.2022	EPKK	54
27	Infopäev 6 ak tundi, osalejaid alates 50 (tellitud infopäev veebis lektoritasuga)	Loomade söötmine ja heaolu - seakasvatus	22.11.2022	EPKK	53
28	Infopäev välislektoriga (tellitud infopäev veebis välislektoriga ja/või tõlkega)"	Põllumajandusloomade aretus - seakasvatus	23.11.2022	EPKK	40
29	Infopäev veebis välislektoriga ja/või tõlkega	Lihaveiste heaolunõuded ja nende tagamine	28.11.2022	EPKK	32
30	Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota	Sööda ohutus läbi ennetava tegevuse	29.11.2022	EPKK	44
31	Infopäev veebis lektoritasuga	Ohustatud tõud	30.11.2022	EPKK	46
32	Infopäev veebis lektoritasuga	Piimalehmade praakimine ja hukkumine kaasaegsetes kõrgetoodangulistest piimakarjades	7.12.2022	EMÜ	39
33	Infopäev veebis välislektoriga ja/või tõlkega	Separeeritud sönniku kasutamine allapanuna	02.12.2022	MES	20
34	Infopäev ettevõtte külastusega 6 ak tundi	Veiste söötmine ja söödahügieen	09.12.2022	MES	25
35	Infopäev ettevõtte külastusega 6 ak tundi	Veiste söödaratsiooni koostamine	13.12.2022	MES	11
	ÄRA JÄÄNUD infopäevad	Bioturvalisuse kava koostamine linnukasvatuseettevõttes Bioturvalisus linnukasvatuseettevõttes			
TÄIENDUSKOOLITUSED					
36	40-tunnine täienduskoolitus	Veiste kunstlik seemendamine I	10.-14.01.2022	EMÜ	11
37	40-tunnine täienduskoolitus	Veiste kunstlik seemendamine II	17.-21.01.2022	EMÜ	11
38	Ühepäevane täienduskoolitus	Hobuste pidamine ja heaolu	20.01.2022	EMÜ	60
39	Ühepäevane täienduskoolitus	Lüpsihügieen, piimakvaliteet	2.03.2022	MES	13
40	24- tunnine täienduskoolitus	Sõratervishoid (24 at)	02.-04.03.2022	EMÜ	10
41	Ühepäevane täienduskoolitus	Veiseliha esmane käitlemine	3.03.2022	MES	11
42	Ühepäevane täienduskoolitus	Lambaliha esmane käitlemine	4.03.2022	MES	11
43	Ühepäevane täienduskoolitus	Põllumajandusloomade transport vastavalt loomakaitseõuetele, pädevuskoolitus (8 at)	4.03.2022	EMÜ	20
44	Ühepäevane täienduskoolitus	Veiste sigimisprobleemid	24.03.2022	EMÜ	19
45	Ühepäevane täienduskoolitus	Veiste poegimise probleemid	5.04.2022	EMÜ	17
46	Ühepäevane täienduskoolitus	Vasika tervis, käitumine ja heaolu	29.04.2022	EMÜ	31
47	Ühepäevane täienduskoolitus	Põllumajandusloomade heaolu: väikemäletsejad (kitsed)	17.05.2022	MES	13
48	Kahepäevane täienduskoolitus	Põllumajandusloomade tapatoimingute pädevuskoolitus	19.-20.05.2022	EMÜ	24
49	Ühepäevane täienduskoolitus	Põllumajandusloomade transport vastavalt loomakaitseõuetele, pädevuskoolitus (8 at)	17.06.2022	EMÜ	21
50	Ühepäevane täienduskoolitus	Rohumaaviljelus ja sööda tootmine arvestades süsinikuvaba farminduse reegleid (8 at)	28.10.2022	EMÜ	16
51	Ühepäevane täienduskoolitus	Söödaratsiooni koostamine (6 at)	09.11.2022	EMÜ	17
52	Ühepäevane täienduskoolitus	Põllumajandusloomade transport vastavalt loomakaitseõuetele, pädevuskoolitus (8 at)	18.11.2022	EMÜ	22
53	Ühepäevane täienduskoolitus	Põllumajandusloomade heaolu koolitus: väikemäletsejad (lambad)	21.11.2022	MES	10
54	260 h täienduskoolitus	Karjatervis, veterinaararstide koolitus	16.02. – 02.12.2022	EMÜ	Grupp 14

JRK NR	Tegevus	TEGEVUSE NIMETUS	TOIMUMISE KUUPÄEV	TÄITJA	OSALEJATE ARV
KONVERENTSID					
55	Kahepäevane konverents mitme välislektoriga	Terve loom ja tervislik toit	02.-03.03.2022	EMÜ	319
56	Konverents mitme välislektoriga	Piimafoorum	7.04.2022	EPKK	117
57	Konverents mitme välislektoriga	Aretuskonverents	8.04.2022	EPKK	118
58	Konverents mitme välislektoriga	Lihaveisekasvatuse konverents	13.10.2022	EPKK	89
59	Konverents ühe välislektoriga	Lihafoorum	10.11.2022	EPKK	83
60	Veebikonverents (tellitud konverents ühe välislektoriga)	Lamba- ja kitsekasvatavate konverents	11.11.2022	EPKK	58
ETTEVÖTTE KÜLASTUSED					
61	Ühe ettevõtte külastus siseriiklik	Põllumajandusloomade kasvatajate külastused	19.05.2022	MES	11
62	Ühe ettevõtte külastus siseriiklik	Põllumajandusloomade kasvatajate külastused	17.11.2022	MES	14
ÕPIRINGID					
63	Õpiring	Õpiring piimatootjatele	27.04.2022, 26.05.2022, (28.10.2022), 01.11.2022, 08.12.2022	MES	14 / 11 / 14 / 10
ÕPPEREISID					
64	Õppereis siseriiklik, ühepäevane	Siseriiklik õppereis lihaveisekasvatavatele	25.05.2022	MES	15
TEABEMATERJAL					
65	Ajakiri	Ajakiri Tõuloomakasvatus	1 kord kvartalis	EPKK	
				KOKKU OSALES	2251

3. Tagasiside kokkuvõte

Tagasisidet palusime elektroonilise tagasisidevormi kaudu, mille täitja jääb anonüümseks. Küsimusele, kus palusime hinnata infopäeva, täiendkoolituse või konverentsi üldist korraldust, (kohta, veebikeskkonda või videoülekanne kvaliteeti) vastati pigem „väga hea“ ja „hea“. Kutsutud lektorid ja nende ettekannete sisu said samuti hindeks pigem „väga hea“ ja „hea“. Kõrgelt hinnati lektoreid, kelle ettekanne/loeng oli hästi ülesehitatud, kergesti jälgitav ja arusaadav ning kes kasutasid näiteks mingit andmevõrdlust või näitlikku fotomaterjali, mille tulemusel tekkis sundimatu arutelu ja osalejad olid aktiivsed ka küsimuste esitamisel.

Kas ja kuidas kavatsevad osalejad omandatud teadmisi ja oskusi töös kasutada:

- Teemad olid praktilised ja saab hästi oma töös kasutada;
- Kindlasti oli kasu suur ja aitab tööle läheneda teisest vaatenurgast;
- Oli nii teoreetilist kui praktilist õpet, mida saab kohe kasutada;
- Uusi teadmisi kavatsen neid oma töös ka rakendada;
- Arutelud ja praktika on see, mis teadmisi kinnistavad, et neid ka igapäevatöös kasutada;

Kokkuvõtlikult teemad, millest ollakse huvitatud:

- Loomakasvatust puudutav seadusandlus; Põllumajandusloomade (piimaveised, lihaveised, hobused, väikemäletsejad) heaolu;
- Kvaliteetne sööt ja selle olulisus;
- Tõuaretus ja geneetika (looma liigiti eraldi);
- Kõik, mis puudutab looma tervist (looma liigiti eraldi);
- Noorloomad – heaolu, söötmine, tervis;
- Bioturvalisus ja taudiennetus;
- Linnukasvatus;
- Mesindus;
- Uued tehnoloogiad ja digitaliseerimine;
- Koostöö (uurimisasutused, erialaliidud, tootjad);
- Valdkonda puudutavate uuringute tutvustus.

Küsisime ka, millisest allikast saite teate infopäeva, täienduskoolituse või konverentsi toimumise kohta?“ vastustest selgus, et kõige paremini (tähtsuse järjekorras) levib info

- otsepostituse kaudu EMÜ, MES ja EPKK listides;
- koostööpartnerite kaudu;
- erialaliitude kaudu;
- *Facebook-i* kaudu;
- Korraldajate kodulehelt;
- www.pikk.ee sündmuste kalendri kaudu.

Vastanute hinnangul ja kohal saadud tagasiside põhjal täitsid eesmärgi ja vastasid ootustele nii korraldatud konverentsid, infopäevad ja täienduskoolitused, aga ka praktikaga infopäevad ja koolitused ja õpiringid. Osalejad saavad omandatud teadmisi ja praktilisi oskusi vajadusel oma töös edaspidi kasutada.

Kahjuks vastab elektroonilistele tagasisideküsimustikele siiski suhteliselt väike osa tegevustes osalenutest. Püüame edaspidi rohkem selgitada, miks on tagasiside saamine korraldajatele oluline.

4. Ajakava täitmine ja olulisemad esinenud muudatused võrreldes planeerituga

- **Muudatused Infopäevade plokis:**
 - „Rohumaade kasutamine ja karjatamine lihaveisekasvatases, roll ökosüsteemis“ – Sõltuvalt Eesti Lihaveisekasvatavate Seltsi soovitud lektori ajakavast üle kantud 2023. a. tellimusse toimub 2023. aasta kevadel.
 - „Veiserümpade klassifitseerimise põhimõtted“- Mitmel korral plaanitud tegevust ei õnnestunud korraldada: Covidi tõttu ei saanud minna tapamajja. Üle viidud 2023. a. tellimusse - toimub 1 infopäev.
 - „Majandusnäitajate arvutamine lihaveisekasvatusega tegelevas ettevõttes“ - Koostöös Eesti Lihaveisekasvatavate Seltsiga otsime jätkuvalt head lektorit. Üle viidud 2023. a. tellimusse.
 - „Lammaste kunstlik seemendamine“ - Korraldamine koostöös Eesti Lambakasvatavate Seltsiga - hinnatud välislektor saab Eestisse tulla 2023. a. kevadel - üle viidud 2023. a. tellimusse.

- **Muudatused konverentside plokis:**
 - „Baltiriikide aretusalaane konverents“ - Tegevuse elluviimiseks õnnestus saada muud vahendid, mille võimalikkus ei olnud tellimuse esitamise ajal teada.
- **Muudatused täienduskoolituste plokis:**
 - „Põllumajandusloomade heaolu koolitus: väikemäletsejalised (lambad)“ - Koolituste ajagraafik II poolaastal tihe, seetõttu 1 koolitus üle viidud 2023. a. tellimusse (1 toimus 21.11. ja teine toimub 2023.a.)
- **Muudatused õppereiside plokis:**
 - Siseriiklik õppereis piimaveisekasvatajatele - Koolituste ajagraafik II p/a tihe, üle viidud 2023. a. tellimusse.
 - Lihaveisekasvatajate õppereis Poola - karjad, tööstused, kvaliteedikavaga tutvumine - Korraldamine ebaõnnestus Täitja pingutustest hoolimata. Poola partnerid venitasid pidevalt vastamisega ja toimus ka oluline reisikulude hinnatõus.
 - Piimaveisekasvatajate õppereis Iirimaa - Korraldamine ebaõnnestus Täitja pingutustest hoolimata. Oli planeeritud II poolaastasse, olulise hinnatõusu tõttu otsus: mitte korraldada.

5. Põhjalikum ülevaade II poolaasta tegevustest (EMÜ)

Infopäev „Loomakasvatuses tekkiv CO2 ja selle vähendamine“

Toimumise aeg: 08. september 2022 veebikeskkonnas BigBlueButton

Toimumise koht: veebikeskkond BigBlueButton

Ürituse info veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/tasuta-infopaev-veebis-loomakasvatuses-tekkiv-co2-ja-selle-vahendamine/>

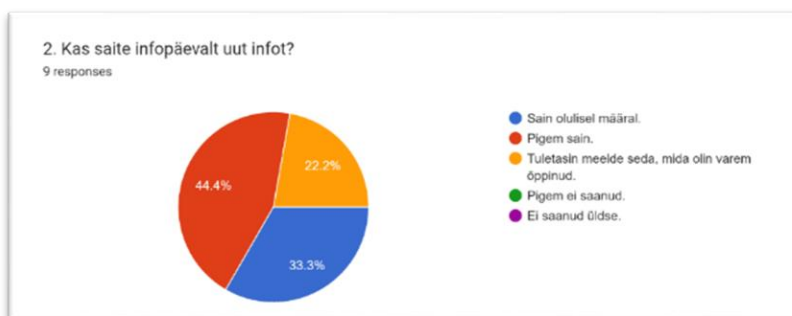
Osalejate arv: 27, registreerunud oli 35. Esindatud olid põllumajandustootjad - loomakasvatavad, veterinaarid ja nende assistendid, aretusspetsialistid, agronoomid, loomakasvatusejuhid.

Lektor: Allan Kaasik, https://www.etis.ee/CV/Allan_Kaasik/est

Infopäeva sisu kokkuvõte: Allan Kaasik alustas infopäeva pealkirja täpsustusega – loomakasvatuses nn. puhast süsihappegaasi kalkulatsioonides ei arvestata. Lektor selgitas, et põhifookus langeb metaanile ja dilämmastikoksiidile. Alustuseks tõi lektor välja statistika, millest nähtus, et põllumajanduse osatähtsus Eesti kasvuhoonegaaside heites on suurusjärg 25% ning loomakasvatusele langeb sellest 2/3. Edasine jutt jätkus teemal, et heide eritub ennekõike 1) soolesisesest fermentatsioonist (metaan) ning 2) sõnniku ladustamisest (metaan + dilämmastikoksiid). Lektor selgitas, et soolesise fermentatsiooni puhul on määrav roll söödaratsiooni koostisel, söötade kvaliteedil. Käsitleti põhjalikult metaani tekke vähendamise võimalusi.

Sõnniku teema puhul tõi lektor välja, et emissioon sõltub sellest, kas tegemist on vedel või tahkesõnnikuga. Lahenduseks siin on anaeroobne kääritamine, mille käigus forsseeritakse metaanobakteri tegevust ja tulemuseks on biometaan, mis leiab kasutamist kas koostootmisjaamades või mootorikütusena.

Tagasiside: Küsimustikule vastas 27 osalejast 9. Infopäeva korraldusega (suhtlus, info kättesaadavus, ajakava, veebikeskkond/auditoorium jmt.) jäid kõik vastajad täiesti rahule. Infopäeva sisu, teemade käsitlemist ja lektorit hindas 66,7% hindaga „väga hea“ ja 33,3% hindaga „hea“. Allan Kaasikut kiideti kui väga head lektorit ja teadlast ning tänati selge, asjaliku ja arusaadava loengu eest. Infot koolituse toimumise kohta saadi võrdselt nii EMÜ e-kirja kui EMÜ avatud ülikooli kodulehelt, mõned leidsid kuulutuse www.pikk.ee sündmuste kalendrist.

Koolitussoovid: Energia säästmise võimalused loomakasvatuses; Sarnane koolitus taimekasvatuse osas; Veiste tervishoid, söötmine; Ammoniaagi vähendamine loomakasvatuses; Põllumajanduse ja

keskkonna vahelistest seostest, sest Rohepööre on tulemas; Kommunikatsioonistrateegia; Päikeseenergia kasutamise võimalused loomakasvatuses

Infopäev „Käitumuslikud markerid vasika tervise hindamisel“

Toimumise aeg: 16. septembril 2022

Toimumise koht: veebikeskkond BigBlueButton

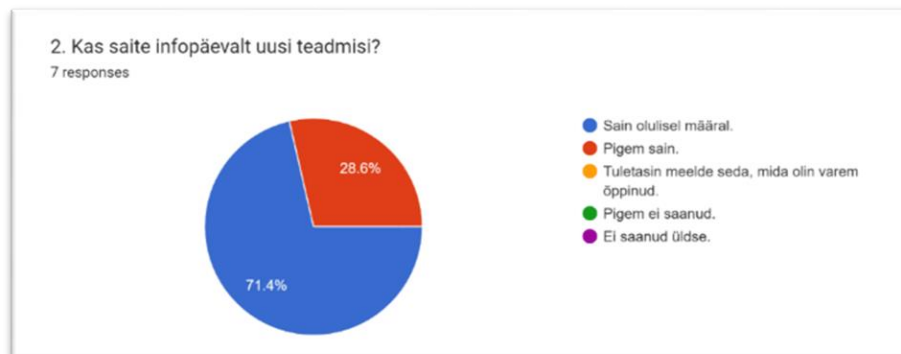
Osalejate arv: 31, registreerunud oli 39. Esindatud olid põllumajandustootjad – juhid, loomakasvatajad, veterinaarid, loomakasvatusejuhid, agronoomid, farmijuhatajad.

Ürituse info veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/tasuta-infopäev-veebis-kaitumuslikud-markerid-vasika-tervise-hindamisel/>

Lektor: Marko Kass, https://www.etis.ee/CV/Marko_Kass/est

Infopäeva sisu kokkuvõte: Lektor sissejuhatuseks räägib, miks just vasika teema. Lektori hüpotees on, et vasika esimesed elunädalad määravad tema edasise käekäigu ja toodangu, nõ. piim algab vasikast. Lektor avab seoseid vasika haigestumise ja toodangu vahel ning tutvustab tagamaid erinevate seoste näiteks jootmise, söömise, pidamistingimuste ja käitumise jpm. vahel. Tutvustab katsete tulemusi Šotimaal ja Kanada näiteid. Kõige usaldusväärsem näitaja otsustamiseks vasika tervise üle on kehatemperatuur. Ühtlasi ta toob välja, et vasika tervis sõltub tema talitaja tööõõmust. Lektor kasutab palju foto- ja videomaterjali.

Tagasiside: Küsimustikule vastas 31 osalejast 7. infopäeva korraldusega (suhtlus, info kättesaadavus, ajakava, veebikeskkond/auditoorium jmt.) jäid kõik vastajad täiesti rahule. Infopäeva sisu, teemade käsitlemise ja lektoriga jäi „täiesti rahule“ 85,7%, „rahule“ 14,3% vastanutest. Kiideti Marko Kassi informatiivset ja huvitavat ettekannet, meeldisid elulised näited. Infot koolituse toimumise kohta saadi nii EMÜ e-kirja kui EMÜ avatud ülikooli kodulehelt, mõned otsisid internetist ja leidsid kuulutuse www.pikk.ee sündmuste kalendrist.

Koolitussoovid: Ei ütle ära ühestki piimakarjanduse või sigade teemalisest koolitusest; Poegimise teema. Vasika jootmine, pidamine ja hooldamine; Loomade heaolu ja söötmine; Kuidas muuta farmitingimusi, et lehmad ei haigestuks mastiiti, hoiduda sõrahaigustest jne; Veiste söötmine; Veiste söödaratsioonide koostamine, üleminekuperiood; Vasikakasvatus ja –söötmine.

Tegevus: Ühepäevane täiendkoolitus „Rohumaaviljelus ja sööda tootmine arvestades süsinikuvaba farminduse reegleid“

Toimumise aeg: 28. novembril 2022

Toimumise koht: Tartus Eesti Maaülikooli auditooriumis A303 (Kreutzwaldi 56/1, Tartu)

Osalejate arv: 16, registreerunud oli 23, kuid vahetult enne koolitust andis oma mitteamisest teada 5 registreerunut ning ette teatamata mittetulijaid oli samuti. Osalejateks olid põllumajandustootjate esindajad.

Ürituse info veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/sihtruhmale-tasuta-koolitus-rohumaaviljelus-ja-sooda-tootmine-arvestades-susinikuvaba-farminduse-reeglid/>

Teemad/sisu, lektor:

- rohumaamuldade süsiniku sidumisvõimest - Eesti Maaülikool Põllumajandus- ja keskkonnainstituut vanemteadur Karin Kauer
- rohumaaviljeluse ja kasvuhoonegaaside tasakaalust - professor Alar Astover ja vanemlektor Are Selge
- Sööda tootmisest, arvestades süsinikuneutraalsuse saavutamiseks vajalikke eesmärke ja nõudeid - professor Ülo Mander Tartu Ülikool, Loodus- ja täppisteaduste valdkond, ökoloogia ja maateaduste instituut

Koolitus oli põhjalik ja põnev. Iga lektor kattis teemat natukene isesuguse nurga alt. Oli katsete tulemusi tutvustavaid ettekandeid, kui ka praktilisi näiteid.

Tagasiside: Küsimustikule vastas 16 osalejast 8. Üldine hinnang koolitusele, korraldusele ja info kättesaadavusele 5 punkti skaalal (1 – vilets, 5 – suurepärase) oli pigem suurepärase. Õppejõudude esinemist ja ettekandeid/sisu hinnati pigem hindega „5“ ja „4“. Oluliseks peeti ajakavast kinnipidamist.

Koolitussoovid: samal teemal veel koolitusi (kutsuda Civitta, Sustainare, E-Agronom); energia tootmisvõimalused (kasutusvõimalused); Rohumaad; põllumajandusloomade nakkushaigused; süsinik, muld, veisekasvatus, veterinaaria; mõõtmised karjatatavatel rohumaadel koostöös teadlastega.

Ühepäevane täiendkoolitus „Söodaratsiooni koostamine – piimalehmad“

Toimumise aeg: 09. novembril 2022

Toimumise koht: Tartus Eesti Maaülikooli auditooriumis A303 (Kreutzwaldi 56/1, Tartu)

Osalejate arv: 17, registreerunud oli 19 kursustas. Osalesid põllumajandustootjad, söodatootjad ja -müüjad, veterinaarid

Ürituse info veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/sihtruhmale-tasuta-koolitus-soodaratsiooni-koostamine/>

Lektor: kaasprofessor Meelis Ots, Eesti Maaülikooli söötmisteaduse õppetool

Koolituse sisu kokkuvõte: Koolituse alguses õppejõud tutvustas söodaratsiooni koostamise teoreetilisi aluseid. Seejärel koostati praktiliselt TRSS laktatsiooni I, II pooles lüpsvatele- ja kinnislehmadele ning viimaks oli kõigil osalejatel võimalik läbi arvutada ratsioon oma farmi söödabaasist ja söötiskorraldusest lähtuvalt.

Tagasiside: Küsimustikule vastas 17 osalejast 12. Üldine hinnang koolitusele, korraldusele ja info kättesaadavusele 5 punkti skaalal (1 – vilets, 5 – suurepärase) oli pigem suurepärase. Hinnang õppejõule oli „5“. Oluliseks peeti, et teemat selgitati arusaadavalt ja vajadusel ka personaalselt, meeldisid praktilised harjutused ja omandatud oskused, mida igapäevatoos kasutada.

Koolitussoovid: seemendus (teooria ja praktika); vasikate ja kinnislehmade söötmine; vasikate pidamine (pidamise tingimused, pidamine piimaperioodil); veiseteemalised koolitused.

Põllumajandusloomade transport vastavalt loomakaitsenõuetele, pädevuskoolitus

Toimumise aeg: 18. november 2022

Toimumise koht: veebikeskkond BigBlueButton

Ürituse Info veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/sihtruhmale-tasuta-veebikoolitus-pollumajandusloomade-transport-vastavalt-loomakaitsenouetele-padevuskoolitus-3/>

Osalejate arv: 22 - Osalejate hulgas oli palju neid, kes tegelenud põllumajandusloomade veoga juba varasemalt. Seekordses grupis olid ülekaalus hobuste vedajad.

Lektor: Terje Elias (EMÜ)

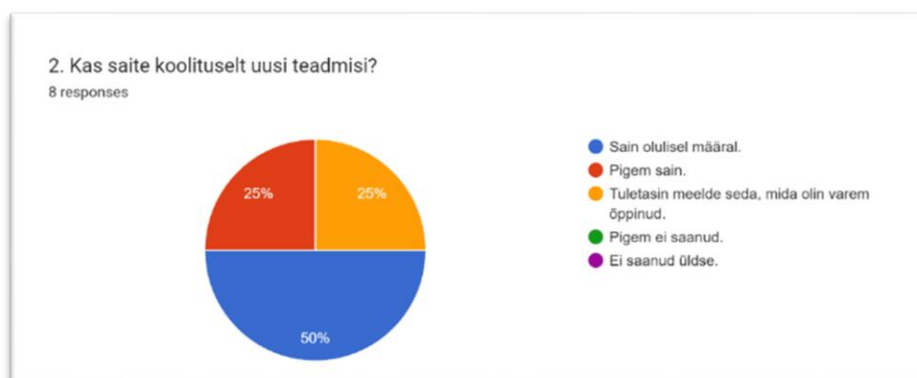
Sisu/teemad: Koolitusel osalenud said ülevaate:

- Seadusandlusest, mis kohaldub põllumajandusloomade ja lemmikloomade (koerad, kassid) transpordil;
- Erinevate põllumajandusloomade transpordinõuetest.

Õppejõu teemakäsitus oli põhjalik. Lisaks ettekandele kasutas lektor õppetöös teemat ilmestavaid videoid. Koolitusel osalemisel oli eeltingimuseks mikrofoni kasutamine, mis võimaldas viia läbi rühmatöid ning vahetada kogemusi. Õppejõud kasutas ka vahetusküsimustikke. Grupp oli aktiivne kaasa rääkima ja kogemusi vahetama.

Tagasiside: Küsimustikule vastas 22 osalejast 8. Koolituse sisu, lektori ja õppematerjaliga jäid „täiesti rahule“ 62,5%, „rahule“ 37,5% vastanutest. Lisati, et koolitust oli väga huvitav kuulata ja lihtne jälgida, vaatamata pikale päeval ei tekkinud väsimust ega igavust.

Koolitussoovid edaspidiseks: Hobuste käsitlemine üldiselt (ehk on midagi mis saaks veel paremini teha); Bioohutus farmis; Veterinaaria; Hobuse kasvatussega seotud teemad; Loomade vedu; Teraviljakasvatus.

Infopäev veebis „Piimalehmade praakimine ja hukkumine kaasaegsetes kõrgetoodangulistes piimakarjades“

Toimumise aeg: 07. detsember 2022

Toimumise koht: veebikeskkond BigBlueButton

Ürituse info veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/infopaev-veebis-piimalehmade-praakimine-ja-hukkumine-kaasaegsetes-korgetoodangulistes-piimakarjades/>

Osalejate arv: 39 osalejat (registreerunud oli 58). Osalejate hulgas oli nii põllumajandustootjaid kui eraisikuid. Uudne teema kõnetas sihtrühma, seda kinnitab ka suur registreerunute /osalejate arv.

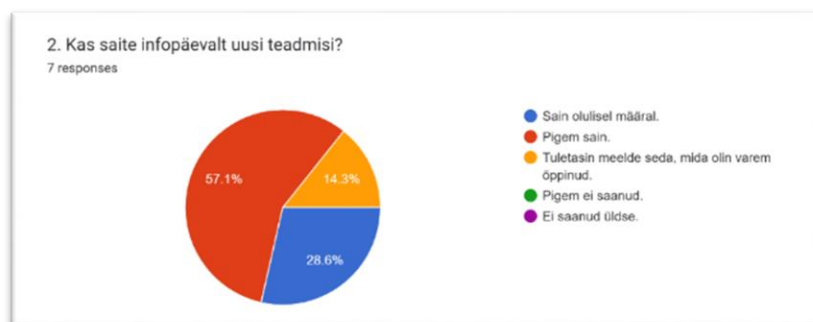
Lektor: Kerli Mõtus, [https://www.etis.ee/CV/Kerli M%C3%B5tus/est?tabId=CV_EST#](https://www.etis.ee/CV/Kerli_M%C3%B5tus/est?tabId=CV_EST#)

Sisu/teemad:

- Piimalehmade suremus-, praakimiskordaja ning eluea pikkus kui tervise ja heaolu indikaatorid.
- Endemiliste nakkushaiguste seos piimalehmade praakimiskordaja ning eluea pikkusega Eesti suurtes piimatootmisettevõtetes
- Farmijuhatajate rahulolu, arvamused ja suhtumine ning nende seos piimalehmade praakimismäära ja eluea pikkusega
- Piimalehmade praakimisõhjuste analüüs praakimisankeeti kasutades
- Piimaveiste suremuse karjataseme riskitegurid

Õppejõu teemakäsitus oli põhjalik, ta tutvustas väga mitmeid uuringuid, mis on viimasel ajal antud teemal läbi viidud ning võimaldas osalejatele keskustelu.

Tagasiside: 39 osalejast andis tagasisidet 7. Koolituse sisu, lektori ja õppematerjaliga jäid „täiesti rahule“ 71,4%, „rahule“ 28,6% vastanutest. Lisati, et lektor rääkis selgelt ja lihtsalt, erinevate uuringute tulemusi on alati hea teada – need on vajalikud ja uut infot andvad.

Infopäeva toimumise kohta saadi enim infot EMÜ avatud ülikooli kodulehelt, aga ka e-kirjaga EMÜlt ja leiti ka ise internetist.

Koolitussoovid: Ennetavad tegevused loomade haigestumiste vähendamiseks; vasikate teemal; Sarnastest teemades, mida täna meile pakuti ning muid vajalike teemasid veisekasvatusega seoses; veiste seemendus ja tiinuse kontroll ultraheliga ja ilma; Mastiidid - diagnoosimine ja ravi. Veiste ainevahetushäired; Kõik veisekasvatusega seotu; Vasikatega seotud teemad - Haigused, söötmine, jootmine ja jootmisvead; veiste sigimisprobleemid.

Karjatervis (260-tunnine täienduskoolitus) – tegevus läbi I ja II poolaasta

Koolitust viisid läbi Eesti Maaülikooli ja välisriikide ülikoolide õppejõud, kellel on pikaajaline kogemus õppe- ja teadustöö läbiviimisel karjatervise valdkonnas.

Ürituse info veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/koolitus-karjatervis-260-at/2022-02-16/>

Osalejate arv: 14 osalejat (koolitusele soovijaid oli rohkem, kuid kursuse intensiivsuse ja paljuski individuaalse lähenemise tõttu ei olnud võimalik rohkem osalejaid gruppi võtta). Koolitusel osalejateks olid veterinaararstid.

Esimese osa 16. - 17. veebruar eesmärk oli anda ülevaade karjaterviseprogrammi üldistest põhimõtetest ning oskustest, mida on vaja karjatervise näitajate koondamiseks ja analüüsiks. Lektoritena olid kaasatud Kerli Mõtus ja Piret Kalmus. Ülevaate karjatervise kuludest piimafarmis andis Ants-Hannes Viira. Kohtumiste vahepeal jäeti osalejatele iseseisev töö Moodles.

Tagasiside veebruaris toimunud õppele: Korraldusele anti hinnanguks suurepärase. Õppejõududele: Piret Kalmus, Kerli Mõtus, Ants-Hannes Viira anti eraldivõetult kõigile samuti hinnanguks suurepärase. Toitlustusega jäädigi väga rahule. Küsimusele, kas läbitud õppes oli kasu vastati: loomulikult, jah, väga, kindlasti, on kasu, jah aitab läheneda tööle teisest vaatenurgast, jah on. Küsimusele, mis meeldis koolitusel kõige enam, vastati: seltskond ja ühised arutelud; Viira loeng ja praktilised ülesanded; Suhtluse võimalus; Kõik lektorid olid väga head, A-H Viira rääkis väga hästi, jättis väga hea mulje; Grupi arutelud; Väga professionaalsed esinejad; Oli teoreetilist ja praktilist õpet, mida saab kohe kasutada; Asjakohasus, kaasaegsus; Arutelud, praktilised näited; Grupitööd vaheldumisi loengutega. Infot õppe kohta saadi: EMÜ avatud ülikooli kodulehelt (mainitud korduvalt); ELÜ kodulehelt; e-post teel (mainitud korduvalt); sõber/ tuttav soovitas (mainitud korduvalt).

Koolitussoovid: Kõik teemad, mis koolituse käigus tulevad, on vajalikud; Udaratervis jm.; Lammaste karjatervishoid; Suhtlus.

II kohtumine 9.-10. märts. Eesmärk oli anda ülevaade noorkarjatervishoiu korraldamisest piimafarmides, haiguste diagnoosimisest ja tõrjest. Õpet viis läbi Kerli Mõtus. Kohtumiste vahepealseks osaks said osalejad jällegi iseseisva töö.

Tagasiside märtsis toimunud õppele: Korraldusele anti hinnanguks suurepärase, lisati: ladus; hea koht, päikseline tuba; aeg hästi planeeritud. Õppejõule: Kerli Mõtus hinnanguks suurepärase, lisati: super 😊; väga hea ja hästi selgitav; seletab arusaadavalt; kõik küsimused said vastatud. Toitlustusele anti hinnanguks vaheldumisi hea ja suurepärase, sooviti edaspidiseks puuvilju. Küsimusele, mis meeldis koolitusel kõige enam, vastati: Grupitööga teooria kinnistamine; Grupitööd – arutelud; Laboriproovide arutamine, nõuannete koostamine ja tõrjekulude analüüsi koostamine; Koolituse teema ja rühma arutelud; Ilus ilm ja tore õppejõud!; Päevakohased teemad, väga huvitavad grupitööde teemad; Grupitööd; Loeng; Koolitaja 😊; Põhjalik selgitamine ehk filosoofia; Teemad olid praktilised ja saab hästi oma töös kasutada.

III kohtumine 13. - 14. aprill Juhtteemaks oli udaratervishoid, koolitajaks Piret Kalmus. Esimesel päeval oli lektori ettekanne, palju arutelu, grupitööd. I päeva teises pooles tutvuti maaülikooli hoones asuvas õppeklassis DeLivali lüpsiseadmete ja lüpsisüsteemidega – tutvus oli huvipakkuv ning võttis ajakavas ettenähtust rohkemgi aega. Teisel päeval jätkati kliiniliste mastiitide diagnoosimise ja farmipõhiste raviprotokollide koostamise teemal. Tehti grupi tööd ja analüüsiti erinevaid juhtumeid.

Tagasiside aprillis toimunud õppele: Tagasisidet andis 8 osalejat. Teemakäsitlust ja lektorit hinnati viiepalliskaalal kolmel korral „5+“ ja viiel korral „5“ ehk siis suurepärase. Korraldusele ja kohvipausile anti hindeks kahel korral „5+“ ja seitsmel juhul „5“. Küsimusele, mis meeldis koolitusel kõige enam vastati: kõik; lektor ja seltskond; testide teema lahkamine; mastiidi osa; teema ajakohasus; palju

kasulikke ja töös rakendatavaid nõuandeid; õppejõud; arutelud. Küsimusele, oleksin tahtnud, et oleks olnud teisiti, vastati: Kõik OK ei oska teisiti tahta. Eelseisva praktika õppepäeva kohta küsimusele, millised on ootused eelseisvale praktikapäevale 27. aprillil vastati, et: teadmiste kinnistamine ehk rakendamine praktikas; näha ja kuulda seda, mida oma farmis ei oska tähele panna; praktiliste võtete omandamist; Praktilist tegevust, nt. reflektomeetria, kuidas võtta vasikal ninaneelu proovi; huvitavaid avastusi.

Kolmandal päeval - 27. aprill – toimus praktikapäev Mängen PM OÜ farmis – tagasiside oli väga positiivne, sai näha ja kogeda, kuidas õpitud teooriat praktikas rakendada. Kiideti ka Mängeni farmi, kui head praktikakohta ja korralduslikku poolt. Päev kulges parajas tempos ja asjalikult, oli väga sisukas.

IV kohtumine – 12. – 13. mai - Juhtteemaks oli sigivus, koolitajaks Kalle Kask. Esimesel päeval käsitleti sigivusalase analüüsi põhimõtteid, räägiti sigivusindeksitest ning faktoritest, mis neid mõjutavad. Teisel päeval oli teemaks sigivusalase analüüsi läbiviimine farmi tasandil ja võimalike sigivust mõjutavate riskifaktorite väljaselgitamine. Arutleti, kuidas parandada sigivust farmi ja individuaalse looma tasandil.

Tagasiside: Tagasisidet andis 12 osalejat. Lektor Kalle Kask sai kõigilt hindeks „väga hea“. Oluliseks peeti põhjalikku teemakäsitlust ja et lektor on ka tugev praktik. Saadi palju kasulikku infot, mida saab igapäevatöös kohe kasutada.

V kohtumine – 10., 16.-17. juuni - kohtumise teemaks oli Sõratervis. Õppepäevi oli kokku kolm ning lisaks iseseisev töö. 10. juunil toimus õppepäev veebis. **Lektoriks oli Hertta Pirkkalainen** oma tuntud headuses ning osalejatest oli kohal 13. Loeng oli väga hästi ülesehitatud ja kergesti jälgitav. Palju oli kasutatud näitlikku fotomaterjali, mille ümber oli hea tekitada arutelu. Lektor tegi küsitlusi ja osalejad omalt poolt samuti esitasid küsimusi, õppepäev veebis läks igati korda.

16. juunil õppepäeva **lektoriteks olid, päeva esimeses pooles Hertta Pirkkalainen ja päeva II pooles Kurt Bach.** Mõlemad välislektorid, Hertta tõlkis osalejatele Kurti loengut eesti keelde. **Hertta Pirkkalainen** suureks kireks on veiste sõrahaigused. Ta õpib ka Helsinki ülikooli doktorantuuris ning uurib Mortellaro haigusega seonduvat. **Kurt Bach** on taanlane, kes on pühendunud sõrahaiguste vältimisele ning karjatervise nõustamisele. Kurt käsitles teemasid sõratervisealane nõustamine ja sõraterviseprogramm.

17. juunil toimus praktiline õppepäev Härjanurme mõisa farmis. Kolmandal päeval õpetas Kurt sõratervist hindama ja ohutegureid analüüsima. Välislektoritega kokku lepitud toimumiskuupäevi oli tarvis muuta, kuna sõidu- ja töögraafikud muutusid, kuid lõpptulemusena said siiski kõik kolm koolituspäeva eesmärgipäraselt läbi viidud.

Tagasiside: Tagasisidet andis 9 osalejat. Sõratervise teema sisu, lektorite, ettekannete ja praktikaga jäi „täiesti rahule“ 55,6% ja „rahule“ 44,4% vastanutest. Esitatud teemad olid hästi ettevalmistatud ja esitlused oli tasemel.

VI kohtumine – 24. – 25. august / 01.september. Augustikuu kohtumiste **teemaks oli nõustamis- ja konsulteerimisoskus.**

Lektoriteks olid: Karin Hango ja Vahur Murutar, koolitus- ja arendusfirma SELF II. **Käsitleti teemad:** Nõustaja roll ja vastutus; Nõustamisoskused; Nõustamisprotsess; Suhtlemistasandi valik; Konfliktide ja probleemide lahendamine; Nõustaja eneseanalüüs. Kaks päeva oli täis intensiivset tegevust, rühmatööd, praktilist olukordade läbimängimist. Arendusprotsessi käigus oli osalejatel võimalus kogeda enese ja kaaslaste potentsiaali.

Tagasiside: Tagasisidet andis 7 osalejat. Õppe sisu, lektorite ja õppematerjaliga oli „täiesti rahul“ 85,7% vastanutest ja „rahul“ 14,3%. Väga hästi ülesseatud süsteemne ja hariv koolitus, arusaadav ja palju

praktikat. saadud teadmisi saab kasutada igapäevaselt. Uusi teadmisi sai „olulisel määral“ 71,4% vastanutest, „pigem sai“ 14,3% ja „tuletas meelde, mida oli varem õppinud“ 14,3% vastanutest.

VI kohtumine – 27.- 28. sept. - Nakkushaigused ja bioturvalisus - Lektor Kerli Mõtus, Eesti Maaülikooli dotsent. Lektor alustas abordi teemaga – abort tekib nädalaid/kuid peale infektsiooni ning haigusetehtajad pole enam võimalik tuvastada. Jätkati grupitööga: Diferentsiaaldiagnooside ja laboriproovide teemal. Lektor tutvustas jahutipiima uuringut, rääkis püsiinfektsioonidest ja ägedatest infektsioonidest jpm. Päeva teises pooles käsitleti Salmonelloosi tõrjet.

Teise päeva esimene pool päevast räägiti majanduslikust mõjust, mis farmile kaasneb seoses bioturvalisusega. Jätkati tegevuste kirjeldustega, mida üks bioturvalisuse kava sisaldama peab. Tõdeti, et odavam on ennetada nakkushaiguste puhangut, kui tegeleda tagajärgedega. Farmi bioturvalisus eeldab head meeskonda. Õppetöö jätkus praktilise tegevusega – farmi bioturvalisuse kava koostamisega.

Tagasiside: Tagasisidet andis 7 osalejat. Lektorit hinnati vaid hindegaga „väga hea“. Oluliseks peeti asjatundlikkust teema käsitlemisel ja et praktilist poolt oli palju. Meeldis ka grupitöö.

VII kohtumine – 18. – 19. oktoober - Ainevahetushaiguste monitooring

Lektorid: Piret Kalmus, Eesti Maaülikooli dotsent ; Andres Olt, Eesti Maaülikool, Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut, söötmise osakond, Labori juhataja; Kadri Kaugerand, Maaeluministerium; Kerli Mõtus, Eesti Maaülikooli dotsent

Sisu/teemad: Piret Kalmus tegi tutvustava sissejuhatuse koolituspäeva. Alustati söötmisprobleemi mõtestamisega ja rõhutati, et küsimusele tuleb läheneda komplekselt. Räägiti, kuidas tuvastada ketoosi ja atsidoosi riski. Andres Olt rääkis silo kvaliteedi teemal ja mida saab süüa analüüsides välja lugeda loomaarst. Tehti palju grupitööd.

Teisel päeval Piret Kalmus rääkis karjatervise programmide rakendamise, rühmatööna analüüsiti erinevaid juhtumeid. Jätkas Kadri Kaugerand maaeluministeriumi määruse tutvustamist karjatervise programmide rakendamise, arutelu oli aktiivne. Koolituspäeva lõpetasid Kerli Mõtus ja Piret Kalmus karjatervise visiitide ettevalmistamise tutvustamisega, kuidas neid läbi viia, millele tähelepanu pöörata. Koolituspäeva päris lõpus toimus tähelepanuväärne tunnustuse üle andmine – Piret Kalmus oli valitud 2022 Aasta Loomaarstiks.

Tagasiside: Tagasiside küsimustikule vastas 11 kursuslast. Hinnang lektoritele oli pigem „väga hea“ ja „hea“. Oluliseks peeti ainevahetuse ja silo hindamist, aga ka söötmise teemat karjatervise seisukohast ning praktilisi ülesandeid.

Praktiline õpe – 3. novembril - farmivisiit Kehtna Mõisa OÜ-s. Juhendasid Piret Kalmus ja Kerli Mõtus. Tagasisidest praktikapäevale:

- Tore näha, et ka mujal probleemid. Aga pluss näha ka hea. Väga hariv ja silmaringi laiendav oli.
- Väga praktiline. Töö kiire ja korralik Kõik meeldis 😊
- Söök oli hea, nägi kolleege, nägi elu.
- Praktikapäev oli ülevaatlilik ja kokkuvõtlik. Hea meeldetuletus KKI määramisest
- Reaalsust palju nii positiivset kui negatiivset looma tervise seisukohalt, ei olnud kõik hästi ja seetõttu õpetlik päev.
- Nägin, et alati võib hullemini olla. Samas olid ilusad noorloomad.
- Väga hea vastuvõtt. Sai hinnata loomade erinevaid näitajaid, treenida silma. Põhjaliku farmivisiidi jaoks oleks vaja veel rohkem aega.
- Väga kasulik päev. Asjatundlik juhendamine, kogemuste vahetuseks väga kasulik päev. Aega jäi veelgi väheks.
- Toit oli hea, ilm enamvähem. Hea oli koemusi jagada/vahetada. Meeldiv kordamine.
- Sai selgemaks mõnede probleemide praktilised näited.

KOKKUVÕTTEKS

Maaülikooli korraldusel on II poolaastal toimunud: 3 infopäeva veebis ja 4 koolitust, millest üks sai alguse I poolaastal (260 –tunnine koolitus). II poolaastaks kavandatud tegevustest on läbi viidud enamuse kavandatust. Ära on jäänud aretusala konverents.

Teadmisi täiendamas ja oskusi omandamas on Eesti Maaülikooli poolt korraldatud tegevustes teadmussiirde looma PIP programmi alt II poolaastal olnud 166 osalejat. Õpe on toimunud nii auditooriumis, farmis kui veebis.

Veebiinfopäeva formaat on muutunud osalejate hulgas eelistatuks. Väljakuulutatud auditoorse tegevuse puhul eeldatakse osalejate poolt, et korraldaja on valmis õpet läbi viima ka hübriidvormis. Gruppide täituvus on olnud ootuspärane. Siiski on ka veebiinfopäevade puhul ette tulnud ootamatult suurt kursuslaste ette teatamata välja langemist.

Teadmussiirde programmi jätkumisel soovime täita koolitusnõudlust ka edaspidi ning pakkuda sihtrühmale soovitud teemadel infopäevi, konverentse ja koolitustegevusi. Sihtrühmale tasuta koolituste pakkumine on sektori jaoks tänases hetkes kindlasti oluline. Koostöö partnerite vahel on Maaülikooli hinnangul sujunud.

6. Põhjalikum ülevaade II poolaasta tegevustest (EPKK)

Põllumajanduskoda
Estonian Chamber of Agriculture and Commerce

Infopäev „Kvaliteetse liha tootmine alates lihaste söötmisest ja aretusest“

Toimumise aeg: 6. september 2022, kell 9.00 – 16.00

Toimumise koht: ETKÜ Tartu kontori saal, Aretuse 2, Märja, Tartumaa

Ürituse info veebilehtedel: <https://epkk.ee/5-7-september-2022-3-paevane-koolitus-alates-lihaveise-kasvatamisest-lihaloikuse-ja-laagerdamise-saladustest-kuni-maitsmissessioonini/>

Osavõtjate arv: 34 (lihaste kasvatajad, söödatootjad/-vahendajad, ETKÜ ja Linnamäe Lihatootuse esindajad)

Lektor: Phil Bass, University of Idaho, USA. **PÄEVAKAVAS:**

- Sissejuhatus teemasse
- Veiseliha kvaliteet ja teadus suurepärase liha taga
- Lihaste aretus, söötmine ja pidamine
- Liha väärtuse tõstmine läbi laagerdamise
- Küsimused/vastused ja diskussioon

Eesmärk: Infopäev oli üks osa 3-päevasest koolitusest, mille korraldajateks olid Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda koostöös Eesti Lihaste kasvatajate Seltsiga. Infopäeva raame käsitleti teemasid alates lihaste kasvatamisest, lihaloikuse ja laagerdamise saladustest kuni maitsmissessioonini.

Tagasiside kokkuvõte: Tagasisidet andis 4 osalejat. Üldist korraldust ja veebiülekanne kvaliteeti hindas 50% „väga heaks“ ja 50% „heaks“. Hinnang lektorile oli eranditult „Väga hea“ ning kõik vastanud leidsid, et said infopäevalt uusi teadmisi, mida oma töös edaspidi ka kasutavad. Sõnaline tagasiside: „Suur tänu - oli väga põnev ja hariv!“

Osalejate koolitussoovid: Kõik, mis puudutab lihaste kasvatust; Lihaste ekspordi võimalused; Geneetiliselt edasikanduvad omadused, aretus, paaride valik.

Eesmärk ja tulemuslikkuse analüüs: infopäeva peamine eesmärk oli anda lihaste kasvatajatele teadmisi, kuidas oleks võimalik kohaliku veiseliha kvaliteeti tõsta ning suurendada läbi selle sektori kasumlikkust. Lectori Phil Bassi näol oli tegemist samaaegselt nii teadlase kui lihaste kasvatuse praktikuga, kes on töötanud lihaste kvaliteedikavade väljatöötamise juures ning kes valdas ka lihaloikuse nüansse. Et tagada tõlke täpsus, olid P. Bassi tõlkideks kutsutud Eesti Maaülikooli loomakasvatuse ja toidutehnoloogia teadlased. Infopäevast osavõtt oleks kindlasti võinud olla arvukam pidades silmas, et aktiivsemate lihaste kasvatajate arv Eestis, kes on koondunud Eesti Lihaste kasvatajate Seltsi, on üle 300. Osavõtjate hinnang koolitusele oli eranditult väga hea. Koostöö P. Bassiga jätkub leidmaks sobivat lektorit plaanitavale lihaste söötmise alasele infopäevale.

Infopäev välislektoriga ja/või tõlkega „Põllumajandusloomade aretus – piimaste kasvatamine“

Toimumise aeg: 8. september 2022, kell 11.00 – 14.00

Toimumise koht: ETKÜ saal (Koogimäe tee 4, Keava, Kehtna vald, Raplamaa)

Ürituse info veebilehtedel: : <https://epkk.ee/08-09-infopaev-pollumajandusloomade-aretus-piimaveisekasvatus/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/epkk-ja-eesti-touloomakasvatatajate-uhistu-infopaev-pollumajandusloomade-aretus-piimaveisekasvatus/>

Osavõtjate arv: 41 (loomakasvatustajad, põllumajandustootjad ja ETKÜ esindajad, EPJ AS ja PTA ametnikud).

Lektor: Peter van Beek (Semex / Holland).

- Erinevad lahendused tänapäevase piimaveiste aretusala töö korraldamiseks.
- Kuidas muuta piimaveisekasvatus tulusamaks läbi aretusstrateegiate.

Osalejate koolitussoovid: Aretus, sigimine, veterinaaria; Kõik, mis puudutab aretust ja selle uuemaid suundasid; Lüpsikarja aretus, pidamine ja sellega seoses maailmas toimuv, tuleviku väljavaated; Ravimite kasutus farmides, sünkroniseerida või mitte. Sõrgade tervis. Vasikate kasvatamine seemenduseks.

Eesmärk ja tulemuslikkuse analüüs: Infopäeva eesmärgiks oli tutvustada piimaveiste aretustöö erinevaid lahendusi, et läbi uute strateegiate muuta piimaveisekasvatus tulusamaks. Infopäev täitis oma eesmärgi, sest Peter van Beek on tuntud ja väga hinnatud lektor, kes on ka varem Eesti piimaveisekasvatatajatele esinenud ja kes on alati tagasi oodatud. Osalejad said küsimusi esitada nii ettekande ajal kui infopäeva lõpus, mõned kuulajad said ka personaalse konsultatsiooni.

Infopäev veebis lektoritasuga “Loomade käitlemine ja psühholoogia – lihaveis”

Toimumise aeg: 30. september 2022, kell 10.00 – 12.30

Toimumise koht: Veebikeskkond ZOOM

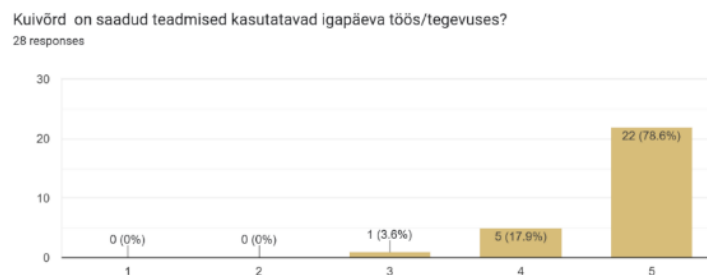
Ürituse info veebilehtedel: <https://epkk.ee/30-09-epkk-infopaev-loomade-kaitlemine-ja-psuhholoogia-lihaveis/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/epkk-ja-eesti-lihaveisekasvatatajate-seltsi-infopaev-loomade-kaitlemine-ja-psuhholoogia-lihaveis/>

Osavõtjate arv: 53 (lihaveisekasvatatajad, söödatootjad ja -müüjad, EMÜ õppejõud)

PÄEVAKAVAS: Loomade käitlemine ja psühholoogia – lihaveis; lektor Airi Külvet, MTÜ Liivimaa Lihaveis

Tagasiside kokkuvõte: Tagasisidet andis 53 osalejast 28. Üldist korraldust ja veebiülekanne kvaliteeti hindas 78,6% „väga heaks“ ja 21,4% „heaks“. Infopäeva lektori, Airi Külveti ettekannet hindas tervelt 86% vastanutest „väga heaks“ ja 14% „heaks“. Suur enamus vastanutest (86%) leidis, et nad said infopäevalt uusi teadmisi ning peaaegu kõik vastanutest (96,5%) märkisid, et teadmised on praktiliselt kasutatavad nende igapäevatoos (Joonis 1). Enim levis info toimumise kohta EPKK otseposti ja FB kaudu.

Sõnaline tagasiside: „Aitäh Airi Külvetile ja edu EPKK-le - oli väga huvitav infopäev!“; „Väga huvitav, õpetlik, ootan uusi loenguid. TÄNANI!“; „Väga-väga nauditav ja professionaalne koolitus! Aitäh“.

Joonis 1. . Hinnang infopäeva „Loomade käitlemine ja psühholoogia – lihaveis“ käigus saadud teabe kasutatavusele igapäevatoos. Skaala 1 – ei ole kasutatavad, 5 – on täielikult kasutatavad. Vertikaalteljel vastanute arv (n=28)

Osalejate koolitussoovid: kõik lihaveise kasvatamisest; Loomakasvatuse teemad kõik; Pulli karja toomine, eraldamine jne.; Loomade tervis; Ikka nippe, kuidas tõuseks tulu, kuhu loomi müüa, mida jälgida; Taastava põllumajandusega seotud infopäevad; sörgade tervishoid; Lihaveste talvised pidamistingimused; lihaveiste vasikate võõrutuskaalud, võõrutamine jne.

Eesmärk ja tulemuslikkuse analüüs: Infopäeva eesmärk oli tuua veisekasvatajateni teadmisi loomade psühholoogiast, mis võimaldaks nende võimalikult stressivaba käitlemist. Saadud teadmised on vajalikud nii loomade heaolu tagamiseks kui liha kvaliteedi languse vältimiseks. Lektoriks oli Eestis tunnustatud lihaveisekasvataja, mis tagas ka rohke osavõtu ning arvukalt küsimusi infopäeva käigus. Tagasiside kohaselt oli saadud info kuulajatele uudne ning igapäevatoos praktiliselt rakendatav. Infopäev täitis oma eesmärgi, kuid info veelgi paremaks levitamiseks oleks olnud praktiline infopäeva salvestamine ning järelvaatamise võimaldamine.

Infopäev veebis lektoritasuga „Loomakasvatuse tehnoloogiad muutuvate keskkonnanouete kontekstis – biogaasi tootmine“

Toimumise aeg: 28. oktoober 2022, kell 10.00 – 13.00

Toimumise koht: Veebikeskkond ZOOM

Ürituse info veebilehtedel: <https://epkk.ee/06-10-epkk-infopäev-loomakasvatuse-tehnoloogiad-muutuvate-keskkonnanouete-kontekstis-biogaasi-tootmine/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/epkk-infopäev-loomakasvatuse-tehnoloogiad-muutuvate-keskkonnanouete-kontekstis-biogaasi-tootmine/>

Osavõtjate arv: 22 (põllumajandustootjad, PTA ja PMK esindajad, aga ka FIE-d – väiketootjad)

PÄEVAKAVAS:

- Biogaasi tootmisest Eestis – kogemused ja väljavaated. **Bioforce OÜ tegevjuht Henry Uljas**
- Õiguslikud soovitusel ehituse tellimisel ja ehituslepingute täitmisel. **Advokaadibüroo Triniti vandeadvokaat Siim Maripuu**
- Biogaasi potentsiaal ning poliitilised arengud Eestis ja Euroopas. **Bioforce OÜ arendusjuht Karl Koort**

Tagasiside kokkuvõte: Tagasisidet andis 22 osalejast 6. Üldist korraldust ja veebiülekande kvaliteeti hindas 50% „väga heaks“ ja 50% „heaks“. Infopäeva esinejate ja ettekannete sisu hinnati pigem „väga heaks“, aga oli ka hinnanguid „hea“ ja „rahuldav“. Uute teadmiste saamist hindasid 50% vastanutest hindega 5 (skaala 1 – ei saanud uusi teadmisi, 5 – sain palju uusi teadmisi) ning 50% vastanutest andsid hinnanguks 3 või 4. Infot toimumise kohta saadi EPKK otseposti ja FB kaudu, 1 märkis „tööandjalt“.

Sõnaline tagasiside: „Väga kasulik infopäev! Aitäh esinejatele ja lektoritele - ettekanded olid tõesti huvitavad!“, „Te teete head tööd! Jätkate sama motivatsiooniga.“

Osalejate koolitussoovid: CO2 arvestus metoodika Maailma mõistes vs Eesti toimivad ja mitte toimivad CO2 kaardistatus metoodikad.

Eesmärk ja tulemuslikkuse analüüs: Infopäeva eesmärgiks oli tuua kuulajateni teadmised sellest, mis toimub biogaasi- ja metaani turul nii Eestis kui välismaal. Jagasime kogemusi biogaasi tootmisest Eestis ning arutlesime, millised on sellele suunal võimalused kaasa lüüa Eesti ettevõtjatel. Samuti oli infopäeva eesmärgiks selgitada teema poliitilist poolt, sest tegu on väga suuri investeeringuid nõudvate projektidega, mille juures sektor ootab erinevaid toetusmeetmeid, nii riiklikke kui EL tasandil. Ka jagasime infopäeval teadmisi, millised on õiguslikud soovitusel sellelaadsete keskkonnaobjektide ehitusel.

Osalejate tagasiside põhjal saab öelda, et infopäev õnnestus. Väga palju esitati ka küsimusi, millele lektorid oskasid täpselt vastata. Võimalusel kasutame samu lektoreid veel.

Infopäev veebis lektoritasuga „Bioohutuskava koostamine ja rakendamine – mäletsejatele“

Toimumise aeg: 9. november 2022, kell 10.00 – 13.00

Toimumise koht: Veebikeskkond ZOOM

Ürituse info veebilehtedel: <https://epkk.ee/09-11-2022-epkk-infopaev-bioohutuskava-koostamine-ja-rakendamine-maletsejatele/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/epkk-infopaev-bioohutuskava-koostamine-ja-rakendamine-maletsejatele/>

Osavõtjate arv: 34 (loomakasvatatajad, EPJ ja PTA ametnikud, esindatud oli ka Järvamaa KHK ja Tallinna Loomaaed.

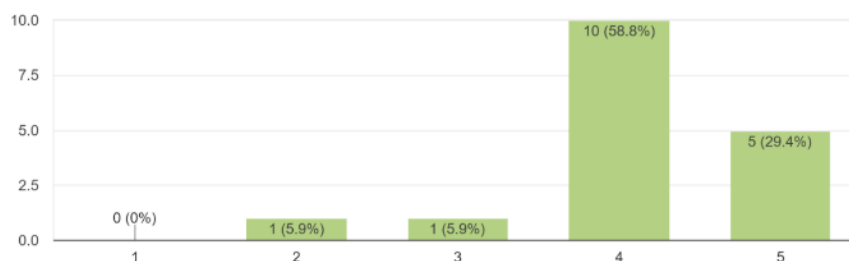
PÄEVAKAVAS:

- Bioohutus, mis see on;
- Bioohutuse eiramise tulemused. Näide ühe eesti lihaveise karja põhjal;
- Ülevaade peamistest haigustest mäletsejalistel mille vastu võidelda bioohutuskavadega;
- Bioohutuskavade koostamise põhimõtetest;
- Bioohutuskavade rakendamise põhimõtetest.

Lektor: Lamba- ja Kitsekasvatatajate Liidu tegevjuht Vallo Seera

Tagasiside kokkuvõte: Tagasisidet andis 34 osalejast 17. Üldist korraldust ja veebiülekanne kvaliteeti hindas 70,6% „väga heaks“ ja 29,4% „heaks“. Infopäeva esinejat ja tema ettekannet hindas 12 vastanut „väga heaks“ ja 5 vastanut „heaks“. 88% tagasisidele vastanutest hindas uute teadmiste saamist infopäevalt hindegas 4 või 5 (skaala 1 – ei saanud uusi teadmisi, 5 – sain palju uusi teadmisi) (joonis 1). Saadud teadmiste töös kasutatavust hindas 82% väga kõrgeks, andes hindeks 4 või 5. Enim levis info toimumise kohta EPKK otseposti, erialaliitude ja pikk.ee sündmuste kalendri vahendusel.

Kuivõrd saite infopäeva käigus uusi teadmisi?
17 responses

Joonis 1. Hinnang infopäeva „Bioohutuskava koostamine ja rakendamine – mäletsejatele“ käigus saadud teabe uudsusele. Skaala: 1 – ei saanud uusi teadmisi, 5 – sain palju uusi teadmisi. Vertikaalteljel vastanute arv (n=17)

Osalejate koolitussoovid: Täpsemalt bioohutuse kava koostamisest; Loomaomaniku roll loomade jälgimisel, probleemide ennetamine ja esmaabi; Põllumajandusloomadega seotud info, levinumad haigused bioohutuse seisukohast; Lammaste söötmine; Võiks midagi olla lüpsikarja sagedasematest ainevahetushaigustest ja kuidas neid söötmisega ennetada.

Eesmärk ja tulemuslikkuse analüüs: Infopäeva eesmärgiks oli tutvustada mäletsejate bioohutusega seotut. Rääkisime, mis on bioohutus laiemalt, mis saab siis kui ettevõtja eirab bioohutusnõudeid. Antud teema käsitlemisel tuli kindlasti lahti selgitada ka olulisemad haigused mäletsejatel ja anda ülevaade, kuidas läbi bioohutuskava rakendamise neid ennetada saaks. Loomulikult andis lektor Vallo Seera, kes on ka ise praktik neil teemadel, täpsed juhised bioohutuskavade koostamisest. Osalejate tagasiside põhjal saab väita, et sellist infopäeva oodati väga ja eriti oluliseks peeti seda, et näiteid toodi praktikast, ühe Eesti lihaveise karja põhjal. Seega oli infopäev igati kordalainud ja täitis oma eesmärgi.

Infopäev veebis välislektoriga ja/või tõlkega „Uuemad arengud piimakarja söötmisel“

Toimumise aeg: 15. november 2022, kell 10.00 – 13.10

Toimumise koht: Veebikeskkond ZOOM

Info veebilehtedel: <https://epkk.ee/26-10-2022-epkk-infopaev-uuemad-arengud-piimakarja-sootmisel/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/epkk-infopaev-uuemad-arengud-piimakarja-sootmisel-2/>

Osavõtjate arv: 54 (põllumajandustootjad, söödatootjad ja -vahendajad/müüjad, PMK ametnikud)

PÄEVAKAVA:

- Silode kvaliteet – mida peab farmer teadma silohapetest. Eesti Maaülikooli sööda ja ainevahetuse uurimise labori juhataja Andres Olt
- Söödratsioonide optimeerimine – kuidas silo happed mõjutavad loomade tervist ja piima koostist. Vitalac loomakasvatuskonsulent Philippe Arzul
- Näiteid söödaratsioonide optimeerimisest. Dimedium ASI veisekasvatuse nõustaja Katri Puusepp

Tagasiside kokkuvõte: Tagasisidet andis 54 osalejast 13. Üldist korraldust ja veebiülekande kvaliteeti hindas 53,8% „väga heaks“, 38,5% „heaks“ ja 7,7% pidas seda „rahuldavaks“. Infopäeva esinejaid ja ettekannete kvaliteeti hindas valdav enamus „väga heaks“ või „heaks“. Infopäeval esitletud teabe uudsust hindasid 69% vastanutest hindegaga 4 või 5 ja 31% vastanutest hindegaga 3 (Skaala: 1 – ei saanud uusi teadmisi, 5 – sain palju uusi teadmisi). Saadud info praktilist kasutatavust oma igapäevatoos hindasid 54% hindegaga 4, ülejäänud vastused jagunesid hinnete 2, 3 ja 5 vahel (Skaala 1 – ei ole kasutatavad, 5 – on täielikult kasutatavad). Toimumise kohta saadi enim infot otsepostiga EPKK-st, aga ka maakonnaorganisatsioonide, pikk.ee ja FB vahendusel.

Eesmärk ja tulemuslikkuse analüüs: Eesmärgiks oli Eesti piimakarjakasvatatajatele anda teadmisi uuematest arengutest söödaratsioonide koostamisel. Kvaliteetse lõpptoodangu aluseks on loomulikult sööt ja kuna karjade peamiseks söödaks on silo, siis said meie farmerid teada, milline oli tänavuse hooaja silode kvaliteet, aga ka seda, mis silo rikkuda võiks – erinevad happed jms. Väga oluliseks pidasime välislektori kaasamist, sest teiste kogemustest on ju kõige parem õppida. Olulist teavet saadi välislektorilt, Vitalac loomakasvatuskonsulendilt Philippe Arzulilt. Ka pidasid osalejad eriti oluliseks just farmide põhiseid näiteid, mis annavad võimaluse oma ettevõtet võrrelda näidiseks toodud farmidega. Lektoritele anti positiivne hinnang. Infopäev täitis oma eesmärgi.

Infopäev „Loomade söötmine ja heaolu – seakasvatus“

Toimumise aeg: 22. november 2022 kell 12.00 – 17.00

Toimumise koht: ESTONIA Resort Hotel & Spa KONVERENTSIKESKUS – A.H. Tammsaare pst 6, Pärnu

Ürituse info veebilehtedel: <https://epkk.ee/22-11-2022-epkk-infopaev-loomade-sootmine-ja-heaolu-seakasvatus/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/epkk-infopaev-loomade-sootmine-ja-heaolu-seakasvatus/>

Osavõtjate arv: 53 (osalesid põllumajandustootjad - seakasvatavad, ETSAÜ töötajad, söödatootjad, mitme lihatööstuse esindajad, aga ka PMK ja EPJ esindajad)

PÄEVAKAVAS:

- Pikem vaade seakasvatusele EL-s Antonio Tavares, Copa-Cogeca sealihä töögrupi esimees
- Seakasvatuse majanduslik jätkusuutlikkus Eestis - Kristel Maidre, Maaeluministerium

- Sigade söötmisest - Andres Hellenurme, Veskimeister OÜ
- Sigade heaolu – kirurgilise kastreerimise alternatiivid ja sabade lõikamine - Julia Jeremejeva, Eesti Maaülikool
- Salmonella ja bioohutus seafarmides - Arvo Viltrop, Eesti Maaülikool
- Salmonella kontrollimeetmete võimalikud muudatused - Piret Aasmäe, Maaeluministerium

Tagasiside kokkuvõte: ühine tagasiside koos 23.11 „Põllumajandusloomade aretus – seakasvatus“ Infopäevaga (vt järgmist tagasisidet)

Eesmärk ja tulemuslikkuse analüüs: seakasvatuse sektori olukord Eestis ja Euroopas laiemalt on äärmiselt keeruline. Soovisime infopäeval tuua seakasvatatajatele uut infot, millised on Copa-Cogeca sealihate töögrupi seisukohad seakasvatuse arengutele EL-s ning kuidas hindab meie seakasvatuse jätkusuutlikkust Maaeluministerium. Lisaks olid fookuses bioohutuse, heaolu ja söötmise teemad. Infopäeval käsitletud teemade valik pälvis osalejatelt kiidusõnu ning tekitas elavat arutelu. A. Tavarese ettekanne oleks võinud olla kvaliteetsemat tõlkega, kuid kuna lektor oma ettekannet eelnevalt meile ei saatnud, siis oli tõlgil raske ette valmistada, kuid kindlasti andis endast parima.

Infopäev „Põllumajandusloomade aretus – seakasvatus“

Toimumise aeg: 23. november 2022 kell 09.00 – 13.15

Toimumise koht: ESTONIA Resort Hotel & Spa KONVERENTSIKESKUS – A.H. Tammsaare pst 6, Pärnu

Ürituse info veebilehtedel: <https://epkk.ee/23-11-2022-epkk-infopaev-pollumajandusloomade-aretus-seakasvatus/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/epkk-ja-eesti-tousigade-aretusuhistu-infopaev-pollumajandusloomade-aretus-seakasvatus/>

Osavõtjate arv: 40 (osalesid põllumajandustootjad - seakasvatatajad, ETSAÜ töötajad, söödatootjad, mitme lihatööstuse esindajad, aga ka PMK ja EPJ esindajad)

PÄEVAKAVAS:

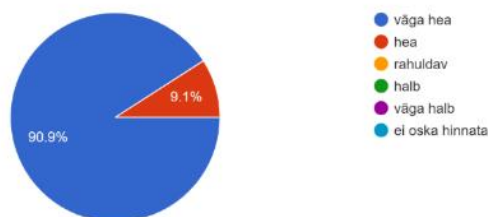
- Danish Genetics aretusprogrammi tutvustus – Kristina Vesterager Riddersholm, Danish Pig Genetics
- Kvaliteedikava sealihasektoris – Kaie Laaneväli-Vinokurov, EPKK
- Ülevaade ETSAÜ seakasvatuse aretustegevusest – Arne Põldvere, Eesti Tõusigade Aretusühistu
- Nõuandeteenused Danish Genetics näitel – Ulla Gam Hansen
- Eesti Tõusigade Aretusühistu nõuandeteenuse võimalused ja tänased tegevused (söötmine/heaolu/ karjatervis) – Iurii Polishchuk ja Anu Hellenurme, ETSAÜ

Tagasiside kokkuvõte: Tagasisidet andis kahe infopäeva peale kokku 11 osalejat. Infopäeva üldist korraldust ja kvaliteeti hindas tervelt 91% „väga heaks“ ja 9% „heaks“ (Joonis). Infopäevade esinejaid ja ettekandeid hindasid vastanud valdavas enamuses „väga heaks“ või „heaks“, mõnel üksikul juhul „rahuldavaks“. Väga kõrgelt hinnati Iurii Polishchuki ja Anu Hellenurme ühist ettekannet ning Piret Aasmäe esinemist.

Infopäeval esitletud teabe uudsust hindasid 73% vastanutest hindegaga 4 või 5, ülejäänud vastused jagunesid hinnete 2 ja 3 vahel (Skaala: 1 – ei saanud uusi teadmisi, 5 – sain palju uusi teadmisi); Saadud info praktilist kasutatavust oma igapäevatoos hindasid 73% hindegaga 4 ja 5 ning 27% vastanutest andsid hindeks 2 või 3 (Skaala 1 – ei ole kasutatavad, 5 – on täielikult kasutatavad.). Infot toimumise kohta saadi võrdselt nii EPKK otseposti kui ETSAÜ-st.

Sõnaline tagasiside: „Igal aastal on alati tore ühiselt kokku saada. See traditsioon võiks jääda!“

Palun hinnake infopäevade üldist korraldust ja/või kvaliteeti
11 responsee

Joonis. Üldine hinnang infopäevadele „Loomade söötmine ja heaolu – seakasvatus“ ja „Põllumajandusloomade aretus – seakasvatus“

Osalejate koolitussoovid: Loomade käitlemine - kuidas lihtsam ja loomale parem; ravimid; Antibiootikumide kasutamise vähendamine seakasvatustes; Võimalikest toetustest, investeeringutest, projektidest jms., mida saaks seakasvatustes rakendada; Temperatuuri mõju sigivusele; Possu programmi uuendamine - asendada Claud Farmiga.

Eesmärk ja tulemuslikkuse analüüs: tööme infopäeval kuulajateni Taani kogemuse sigade aretusest ja nõuandeteenustest. Järgnes info Eesti Tõusigade Aretusühistu analoogsetest tegevustest. Tõdeti, et Eestil on selles vallas veel palju arenguruumi, kuid soov ja tahe muutuste elluviimiseks on olemas.

Infopäeval osalesid kõik Eesti suuremad seakasvatajad ning saadud teavet hinnati tagasiside põhjal kõrgelt. Ühele sektorile suunatud infopäevade korraldamine kahel järjestikustel päeval tekitab vabama õhkkonna, inimeste kokkusulandumise ja aktiivsema omavahelise arutelu.

Infopäev veebis välislektoriga ja/või tõlkega “Lihaveiste heaolunõuded ja nende tagamine”

Toimumise aeg: 28. november 2022, kell 13.00 – 15.30

Toimumise koht: Veebikeskkond ZOOM

Ürituse info veebilehtedel: <https://epkk.ee/28-11-2022-epkk-infopaev-lihaveiste-heaolunouded-ja-nende-tagamine/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/epkk-infopaev-lihaveiste-heaolunouded-ja-nende-tagamine/>

Osavõtjate arv: 32 (lihaveisekasvatajad, ETKÜ esindajad)

PÄEVAKAVAS:

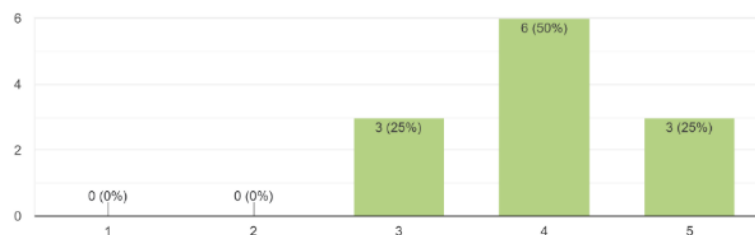
- Põhitõed Rootsi veiseliha tootmisest ammkarjades, loomade heaolust ja bioohutusest;
- Tootmisaasta Rootsi ammkarjades: parimad praktikad, üldised tähelepanekud, praktilised lahendused, järeltegevused ja ennetamine.

Lektorid: Jannica Krafft (sööda- ja tootmisnõustaja) ja Lena Stengärde (loomaarst) – Rootsi suurimast veisekasvatajate ühendusest Växa Sverige

Tagasiside kokkuvõte: Tagasisidet andis 32 osalejast 12. Infopäeva üldist korraldust ja kvaliteeti hindas 67% „väga heaks“ ja 25% „heaks“. Infopäevade esinejaid ja ettekandeid hindasid kõik vastanud „väga heaks“ või „heaks“. Infopäeval esitletud teabe uudsust hindasid 75% vastanutest hindega 4 või 5, ülejäänud vastajad andsid hindeks 3 (Skaala: 1 – ei saanud uusi teadmisi, 5 – sain palju uusi teadmisi) (joonis). Saadud info praktilist kasutatavust oma igapäevatoos hindasid tervelt 92% hindega 4 ja 5 (Skaala 1 – ei ole kasutatavad, 5 – on täielikult kasutatavad). Toimumise kohta saadi info eelkõige EPKK otsepostituse kaudu, vähemal määral maakonnaorganisatsiooni ja erialaliidu kaudu.

Sõnaline tagasiside: Praktiline ja huvitav infopäev, mida iga lihaveisekasvataja peaks kuulama. Tänan!

Kuivõrd saite infopäeva käigus uusi teadmisi?
12 responses

Joonis. Hinnang infopäevalt „Lihaveiste heaolunõuded ja nende tagamine“ saadud teabe uudsusele. Skaala: 1 – ei saanud uusi teadmisi, 5 – sain palju uusi teadmisi. Vertikaalteljel vastanute arv (n=12)

Osalejate koolitussoovid: Lihaveisekasvatuse tasuvus; lihaveiste /24 tundi väljas/ söötmine talvel; lammaste ja kitsede bioohutus; Uuemad trendid lihaveise aretuse juures (genoomaretus), välislektor Prantsusmaalt nt.

Eesmärk ja tulemuslikkuse analüüs: Infopäeva eesmärk oli Eesti lihaveisekasvatajatele jagada teadmisi Rootsi karjades toimuva kohta ja näidata Rootsis kasutatavaid praktilisi lahendusi, mis võiks abiks olla ka Eestis. Kuulajad olid aktiivsed küsimusi küsima ning seeläbi said vastused kõigele huvipakkuvale. Osalejateks olid nii suuremad kui väiksemad Eesti lihaveiste kasvatajad. Koolitajad olid Rootsi suurimast veisekasvatajate ühendusest Växa Svergie ning rääkisid põhjalikult loomade heaolust, bioohutusest ning parimatest praktikatest kasvatamisel. Toodi välja, et oluline on probleeme ennetada ning järgida reegleid ja loomade seisundit regulaarselt. Tagasiside lektorile ja käsitletud teemadele oli positiivne ning ka lektorid jäid infopäevaga rahule. Võimalusel kasutame neid lektoreid veelgi.

Infopäev veebis lektoritasuta „Sööda ohutus läbi ennetava tegevuse“

Toimumise aeg: 29. november 2022, kell 10.00 – 12.30

Toimumise koht: Veebikeskkond ZOOM

Ürituse info veebilehtedel: <https://epkk.ee/29-11-2022-epkk-infopaev-sooda-ohutus-labi-ennetava-tegevuse/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/epkk-infopaev-sooda-ohutus-labi-ennetava-tegevuse-2/>

Osavõtjate arv: 44 (põllumajandustootjad – loomakasvatajad, söodatootjad ja -müüjad/vahendajad, esindatud oli ETKÜ, PTA, PMK, Maaülikool)

PÄEVAKAVAS:

- [Ohutu sööda tootmise hea tava juhendi](#) tutvustus ja selle kasutamise võimalustest loomakasvatuseettevõttes - Marko Kass, Eesti Maaülikool
- Tööstuste kõrvalsaadused piimalehmade söödana - Marko Kass, Eesti Maaülikool
- Kohalikud proteiinsöödad ja nende kasutamine – Ragnar Leming, Eesti Maaülikool
- Sööda jälgitavus – Lauri Post, Kõljala Põllumajanduslik OÜ
- Muudatustest söödavaldkonna õigusaktides – Edaernes, Maaeluministerium

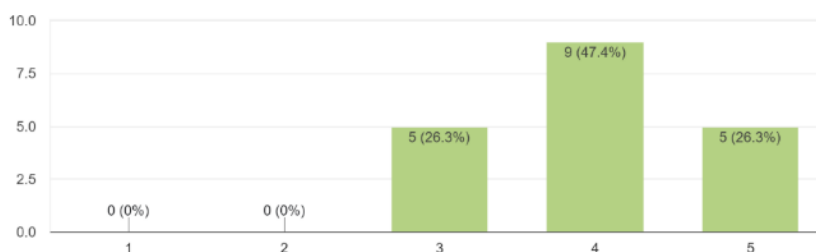
Tagasiside kokkuvõte: Tagasisidet andis 44 osalejast 19. Infopäeva üldist korraldust ja kvaliteeti hinnati võrdselt „väga heaks“ ja heaks“. Infopäeva esinejaid ja ettekandeid hindasid vastanud valdavas enamuses „väga heaks“ või „heaks“, mõnel üksikul juhul „rahuldavaks“.

Infopäeval esitletud teabe uudsust hindasid 74% vastanutest hindegaga 4 või 5, ülejäänud vastajad andsid hindeks 3 (Skaala: 1 – ei saanud uusi teadmisi, 5 – sain palju uusi teadmisi) (joonis). Saadud info praktilist kasutatavust oma igapäevatoos hindasid 68% hindegaga 4 ja 5 ning ülejäänud vastajad andsid hindeks 3 (Skaala 1 – ei ole kasutatavad, 5 – on täielikult kasutatavad.) Kõige enam saadi toimumise kohta infot EPKK otseposti kaudu, vähem pikk.ee kalendri ja maakonnaorganisatsioonide kaudu.

Sõnaline tagasiside: Tänu - ootan uusi ja huvitavaid infopäevi, mis on suunatud loomakasvatajatele

Kuivõrd saite infopäeva käigus uusi teadmisi?

19 responses

Joonis. Hinnang infopäevalt „Sööda ohutus läbi ennetava tegevuse“ saadud teabe uudsusele. Skaala: 1 – ei saanud uusi teadmisi, 5 – sain palju uusi teadmisi. Vertikaalteljel vastanute arv (n=19)

Osalejate koolitussoovid: Kuidas neid nõu uusi proteiinsöötasid saada, just Eestist? Sest tegelikult ei ole Tneed saavad kiiresti müüdnud ja väiketalunikele midagi enam ei jätku.; Endiselt sooviks sööda teemadel seaduste muudatustest teada. Võiks olla eri seadusaktide pikemaid lahtiseletusi - mittesoovitud lisandid, toksiidid jne. Kuidas orienteeruda kiirelt ja tulemuslikult seadusandluses; Kaaluda võiks uuringute tutvustamist. Samuti on huvipakkuv praktilise kogemuse jagamine; piima kvaliteet sõltuvalt söödataimede mitmekesisusest.

Eesmärk ja tulemuslikkuse analüüs: Sööda ohutuse infopäevi on EPKK korraldanud PIP raames juba mitu aastat. Lisaks ohutu sööda tootmise juhendile (valmis koostöös EMÜ õppejõududega) planeerisime sel korral tutvustada tööstuste kõrvalsaadusi, mida juba edukalt kasutatakse söödana, tutvustada proteiinsöötasid ja nende kasutusvõimalusi ning alati on oluline teema ka söödavaldkonda puudutav seadusandlus ning juba jõustunud või planeeritavad muudatused. Kuna praktikute kogemusi on alati kõrgelt hinnatud, lisisime päevakorda ka sööda jälgitavuse – seekord siis Kõljala POÜ näitel. Küsimusi esitati kõikidele lektoritele ja küsijad said ka ammendavad vastused. Osalejate arv oli ootuspärasest suurem, seega olime teemad osas teinud õiged valikud, mida näitas ka kogutud tagasiside. Infopäev täitis eesmärgi.

Infopäev veebis välislektoriga ja/või tõlkega „Ohustatud tõud“

Toimumise aeg: 30. november 2022 kell 11.00 – 13.50

Toimumise koht: Veebikeskkond ZOOM

Ürituse info veebilehtedel: <https://epkk.ee/30-11-2022-epkk-infopaev-ohustatud-toud/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/epkk-infopaev-ohustatud-toud/>

Osavõtjate arv: 46 (loomakasvatavad – esindatud olid lamba-, hobuse- ja linnukasvatavad, loomaarstid, osalesid ka PTA esindajad.

PÄEVAKAVAS:

- Leedu kogemused ohustatud tõugude säilitamisel Rūta Šveistienė, Institute of Animal Science of Lithuanian University of Health Sciences
- Geneetiliste ressursside säilitamise programmi arengutest Eestis - Sirje Jalakas, Maaeluministerium
- Muutused ohustatud tõugude toetusmäärades - Matis Mägi, Maaeluministerium
- Ülevaade vanade ja kohalike ohustatud loomatõugude aretamise ja säilitamise kongressist Saksamaal - Ege Raid, Eesti Maakarja Kasvatajate Selts
- Lisaväärtuse andmine kohalike tõugudele - Haldja Viinalass, Eesti Maaülikool

Tagasiside kokkuvõte: Tagasisidet andis 46 osalejast 22. Üldist korraldust ja veebiülekanne kvaliteeti hindas 68% „väga heaks“ ja 32% „heaks“. Infopäeva esinejaid ja ettekannete kvaliteeti hindas valdav

enamus „väga heaks“ või „heaks“, aga oli ka „rahuldavaid“ hinnanguid. Väga kõrgelt hinnati Ege Raidi ettekannet, mis 82% vastanute hinnangul oli „väga hea“.

Infopäeval esitletud teabe uudsust hindasid 73% vastanutest hindegaga 4 või 5 ja 27% vastanutest hindegaga 3 (Skaala: 1 – ei saanud uusi teadmisi, 5 – sain palju uusi teadmisi). Saadud info praktilist kasutatavust oma igapäevatoos hindasid 68% hindegaga 4 ja 5, ülejäänud vastajad andsid hindeks 3 (Skaala 1 – ei ole kasutatavad, 5 – on täielikult kasutatavad.). Enim saadi infot toimumise kohta EPKK otsepostiga, aga ka EPKK kodulehelt, erialaliidu vahendusel ja FB-st.

Sõnaline tagasiside: Leedu näitel võiks ka Eestis ohustatud tõugude säilitusprogrammide jm säilitustegevuse osas teha otsuseid näiteks meie Maaülikool, kus tänu oma ala tippteadlastele on professionaalne teave olemas. Meil teevad otsuseid ametkonnad, kes takerduvad bürokraatiasse ega näe alati säilitamist vajava tõu osas suuremat pilti ega oska arvestada teadlaste suuniseid. Kindlasti oleks vaja sellel teemal arutelusid ja muutusi, et mõni ohustatud tõug ei satuks hoopis ohtu.

Osalejate koolitussoovid: Kõik, mis puudutab ohustatud tõuge; Rohkem teiste riikide kogemusi ohustatud tõugude säilitamisel ja taastamisel; Teadlaste tegemised, käimasolevad riiklikud projektid põllumajanduses, koostöö teadus- ja õppeasutuste ning erasektori vahel; Lambapidamine/mesindus; Lindude aretus - kas ja kuidas on mujal maailmas reguleeritud lindude aretus ja tõuraamatu(te) pidamine ja nende loomine; Maatõugu loomade pidamine taastava põllumajanduse tingimustes; Pärandkooslustes esinevad taimed ja nende toiteväärtus portsjonkarjatamisel.; loomsete geneetiliste ressursside säilitamine, pika ajalooga Eesti hobusetõugude säilitamise põhimõtted jne; eksootilised põllumajandusloomad Eestis, nt: alpaka;

Eesmärk ja tulemuslikkuse analüüs: Kuna Eestis on geneetiliste ressursside säilitamise programm alles arendamisel, siis soovisime tuua näitena, kuidas Leedus on analoogseid tegevusi läbi viidud. Kuna infopäeval osales esinduslik hulk kohalike ohustatud tõugude kasvatajaid, siis oli see hea võimalus kutsuda kõiki osalejaid aktiivselt Eesti programmi loomisele kaasa aitama. Muutustest ohustatud tõugude toetusmeetmetes oli teatada Maaeluministeriumil. Lisaks kuulati näiteid sellest, kuidas ohustatud tõugude populariseerimine ja toodetele lisandväärtuse andmine toimub mujal maailmas ning millised on selles osas arengud Eestis. Infopäeva võib hinnata positiivse tagasiside alusel kordaläinuks, samuti oli osalejatel palju mõtteid järgnevate infopäevade teemade osas.

Konverents mitme välislektoriga „Lihaveisekasvatuse konverents“

Toimumise aeg: 13. oktoober 2022, kell 12.00 – 16.00

Toimumise koht: EPA messi raames Tartus ERM-i (Muuseumi tee 2, 60532 Tartu) teatrisaalis (B-osa) + otseülekanne

Osavõtjate arv: 89 osalejat (41 kohal ja 48 jälgis videoülekannet; lihaveisekasvatajad, söodatootjad, Maaeluministeriumi ja mitme panga esindajad, aga ka huvilised Eesti Maaülikoolist, Tartu Ülikoolist, Olustvere TMKst.

Ürituse info veebilehtedel: <https://epkk.ee/13-10-2022-epkk-lihaveisekasvatuse-konverents/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/eesti-pollumajandus-kaubanduskoja-lihaveisekasvatuse-konverents-2022/>

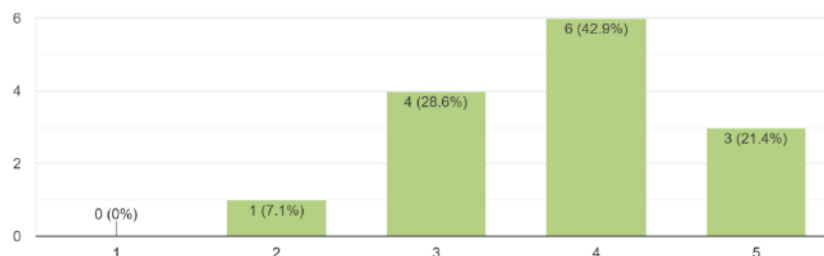
PÄEVAKAVAS:

- Avasõnad Vallo Seera, EPKK lihatoimkonna esimees ja Jane Mättik, Eesti Lihaveisekasvatajate Seltsi esimees
- Veisekasvatuse majanduslik jätkusuutlikkus Maaeluministeriumi vaatest - Kristel Maidre, Maaeluministerium
- Eesti lihaveis – pilk ookeani tagant - PJ Budler, USA; Andres Arteaga, CA; Phillip Bass, USA
- Bioloogiline mitmekesisus ja süsiniku sidumine karjatamissüsteemides – ökosüsteemiteenuste maksete väljavaade - Olivier de Schaetzen, BE/EE

- Mida mõtleb tarbija? - Talis Raak, Rimi Eesti Food AS
- Mida oodata Eesti majanduses edaspidi? - Lenno Uusküla, Luminor
- Konverentsi kokkuvõte

Tagasiside kokkuvõte: Tagasisidet andis konverentsil osalejate peale kokku 14 inimest. Konverentsi üldist korraldust ja otseülekande kvaliteeti kvaliteeti hindas 35,7% „väga heaks“, 42,9% „heaks“ ja 21,4% „rahuldavaks“. Konverentsi esinejaid ja ettekandeid hindasid vastanud valdavas enamuses „väga heaks“ või „heaks“, mõnel üksikul juhul „rahuldavaks“. Väga kõrgelt hinnati välisesineja Olivier de Schaetzen ettekannet. Konverentsil esitletud teabe uudsust hindasid 57% vastanutest hindegga 4 või 5, 36% andsid hindeks 3 ja 7% vastanutest andsid hindeks 2 (Skaala: 1 – ei saanud uusi teadmisi, 5 – sain palju uusi teadmisi). Saadud info praktilist kasutatavust oma igapäevatoos hindasid 64% hindegga 4 ja 5 (Skaala 1 – ei ole kasutatavad, 5 – on täielikult kasutatavad.) (joonis). Infot toimumise kohta saadi kõige rohkem EPKK otsepostituse kaudu, vähem erialaliidu, EPKK kodulehe ja FB kaudu. Sõnaline tagasiside: „Aitäh korraldajatele!“, „Konverents oli hästi korraldatud. Mind üllatas esinejate ja teemade mitmekesisus. Miinusena võiks nimetada vaid kohalviibijate vähesust.“

Kuivõrd on saadud teadmised kasutatavad igapäeva töös/tegevuses?
14 responses

Joonis. Hinnang „Lihaveisekasvatuse konverentsi“ käigus saadud teabe kasutatavusele igapäevatoos.
Skaala 1 – ei ole kasutatavad, 5 – on täielikult kasutatavad. Vertikaalteljel vastanute arv (n=14)

Osalejate koolitussoovid: Taastava põllumajanduse suunad ja praktilised näited/lahendused Rohumaade väetamise bilanss veiste karjatamisel karjamaadel kui ka silo/heinamaade sõnniku laotamisel.; Ühe teemaga võiks olla mõne välismaa tippkasvataja kogemused-tarkused lihaveisekasvatases.;

Eesmärk ja tulemuslikkuse analüüs: 2022. a oli haruldane, kuna Eestit külastas 3 tuntud lihaveisekasvatuse eksperti USA-st ja Kanadast. Palusime neid teha konverentsil lühike kokkuvõtte reisil nähtust ning anda soovitusi meie loomakasvatajatele. Selleks, et lihaveise liha koguks edaspidi tarbijate seas populaarsust, palusime oma soovitusi andma jaeketi esindaja. Kõige populaarsem ettekanne, mille kohta oli arvukalt küsimusi, käsitles ökosüsteemiteenuste maksete väljavaadet. Osavõtjate koguarvu ja tagasiside põhjal oli konverents edukas ja täitis eesmärgi.

Konverents ühe välislektoriga „Lihafoorum - Toit kui eluenergia“

Toimumise aeg: 10. november 2022, kell 10 – 17

Toimumise koht: Estonia Resort Hotel & Spa, Pärnu + otseülekanne

Ürituse info veebilehtedel: <https://epkk.ee/10-11-2022-epkk-lihafoorum-toit-kui-eluenergia/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/epkk-lihafoorum-2022/>

Osavõtjate arv: 83 (14 kohal ja 69 jälgis videoülekannet; esindatud olid põllumajandustootjad ja -töötajad, ETKÜ, ETSÄÜ, EPJ, EMÜ)

Teemad ja lektorid:

- Foorumi avamine ja tervitused – Maaeluminister Urmas Kruise ja Vallo Seera, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja lihatoimkonna esimees

- I osa – Toidukriisiks valmistumine
 - Õppetunnid peale Talvesõda, toidujulgeoleku tagamine riiklikul tasandil – Markus Lasssheikki, Soome Riiklik hädaolukordade varustusorganisatsiooni hädaolukorra valmisoleku juht
 - Kriisiks valmistumine ja sisendite varustuskindluse tagamine – Priit Saar, Majandus-Kommunikatsiooni kriisireguleerimise osakonna juhataja
- II osa – Riigi roll toidujulgeolekus
 - Olukord maailma toiduturul, Maximo Torero Cullen, FAO esindaja
 - Toidujulgeolek on riikliku tähtsusega küsimus – Alo Aasma, Maaeluministeriumi halduse asekanstler
- III osa – Ettevõtted kui toidujulgeoleku tagalad
 - Sektorite ülevaated ja aruteluring:
 - Vallo Seera – Lamba ja Kitsekasvatajate Liit
 - Kaupo Ojavee – AS HKScan Estonia
 - Anu Hellenurme – Eesti Tõusigade Aretusühistu
 - Marko Hiimäe – AS Linnamäe Lihatoöstus
 - Vladimir Sapožnin – DAVA Foods Estonia
- Foorumi kokkuvõte

Tagasiside kokkuvõte: Tagasisidet andis 83-st konverentsil osalejast kokku 19 inimest. Konverentsi üldist korraldust ja videoülekande kvaliteeti hindas 52,6% „väga heaks“, 42,1% „heaks“ ja 1 osaleja (5%) andis hinnanguks rahuldav. Infopäevade esinejaid ja ettekandeid hindasid vastanud valdavas enamuses „väga heaks“ või „heaks“, mõnel üksikul juhul „rahuldavaks“ või „halvaks“. Kõige kõrgemalt hinnati Priit Saare ettekannet kriisiks valmistumise ja varustuskindluse teemal.

Infopäeval esitletud teabe uudsust hindasid 53% vastanutest hindegaga 4, ülejäänud vastused jagunesid hinnete 5, 3 ja 2 (Skaala: 1 – ei saanud uusi teadmisi, 5 – sain palju uusi teadmisi). Saadud info praktilist kasutatavust oma igapäevatoos hindasid 47,4% hindegaga 4 ja 5 ning 37% vastanutest andsid hindeks 3 ja ülejäänud üksikud vastajad andsid hindeks 2 või 1 (Skaala 1 – ei ole kasutatavad, 5 – on täielikult kasutatavad). Enim saadi infot toimumise kohta EPKK otseposti vahendusel ja vähem maakonnaorganisatsioonide ja erialaliitude kaudu.

Sõnaline tagasiside: „Subtiitrid katsid ära esinejate slaidide alumise osa. Ekraan võiks olla paremini jaotatud.“; „Aitäh väga sisuka ja huvitava konverentsi eest! Nii teine lähenemine ja nii valgustav kui palju avalik sektor toidujulgeolekule panustab.“

Osalejate koolitussoovid: Ikka päevakajalised, mis üles kerkivad + veiseliha hindamine (Seurop); Võiks teha tagasivaate eelmise aasta üritusele ja vaadata, kuivõrd suudeti eelnenud aastat ette näha; Hinna kujundamise võimalused letil.

Eesmärk ja tulemuslikkuse analüüs: Lihafoorum 2022 pealkirjaks oli „Toit kui eluenergia“, läbiv teema toidujulgeolek. Foorumi sissejuhatuses viidati 2010nendatel aastatel ilmunud teosele “Homo Deus. Homse lühiajalugu” (Yuval Noah Harari), milles 2018.a jõudis kirjanik järeldusele, et viimase kümnendiga on inimkond suutnud seljatada kolm senist kõige suuremat hirmu - taudid/haigused, sõda ja nälga. Nüüd kümnend hiljem on maailma räsitud Covid, üks suurriik on alustanud sõda ja järgmisena räägitakse aina kõvema häälega lähenevast toidukriisist. Statistikaameti andmetel elab Eestis 1,4% inimestest absoluutses vaesuses, st neil puudub igapäevaselt toit ja peavari. Suhtelises vaesuses elab aga koguni 22% Eesti elanikest. FAO andmetele tuginedes - tõsise toiduga kindlustamatuse all kannatab maailmas üle 340 mln inimest iga päev, neid on nii 82 riigist. Näljaga seisab silmitsi 828 mln inimest. 1962.a jõustus Euroopa Liidus ÜPP, mille peamine eesmärk oli tagada toidu stabiilne kättesaadavus ja põllumajandussektori tootjatele mõistlik sissetulek. 1995. a. rahareformi järgselt ei ole Eestis olnud tõsist toidunappust ning seepärast rääkida toiduga kindlustatusest või toidujulgeolekust on tundunud kummaline. Eestis ei ole aastaid isegi riiklikul tasandil peetud vajalikuks luua programme toidu julgeoleku tagamiseks, sest toitu on külluses. Aasta 2022 on toonud kaasa

küsimused gaasivarustuskindlusest, igapäevased teemad elektrihindadest kuni selleni, et mis saab siis kui toimuvad üle Eesti laiemad elektrikatkestused.

Konverentsil tegi FAO esindaja ülevaate toiduga varustatusest ja inimeste toimetulekust maailma kontekstis. Soome kriisiõppusega otseselt seotud tootjaorganisatsioonide esindaja tutvustas Soome riigi tegevuskava toidujulgeoleku tagamiseks. Nende plaan tugineb eelkõige kohaliku toidutootmise toetamisel. Maaeluministerium kinnitas, et nii head tegevuskava Eestil hetkel ei ole ja Eestil on Soomelt palju õppida. Eesti Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi esindaja rääkis elektriga varustamisest, Eesti juhitavatest elektrivõimustest ja kaabelvõrgust ning nendest tarbijatest, kes on nõ eelistatud. Positiivne tagasiside näitas, et konverents täitis eesmärgi.

Konverents ühe välislektoriga „Lamba- ja kitsekasvatajate konverents“

Toimumise aeg: 11. november 2022, kell 10.00 – 14.30

Toimumise koht: OTSEÜLEKANNE Pärnust

Ürituse info veebilehtedel: <https://epkk.ee/11-11-2022-epkk-lamba-ja-kitsekasvatajate-konverentsi-otseulekanne/> ja <https://www.pikk.ee/sundmus/epkk-lamba-ja-kitsekasvatajate-konverents/>

Osavõtjate arv: 58 (Maaeluministeriumi ja PTA ametnikud, lamba- ja kitsekasvatajad, aga ka EMÜ ja Olustvere TMK õppeõud ning Delfi Meedia)

Teemad ja lektorid:

Avasõnad: Vallo Seera, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja lihatoimkonna esimees, Lamba- ja kitsekasvatajate Liidu juht // Urmas Aava, Lamba- ja kitsekasvatajate Liidu juhatuse esimees

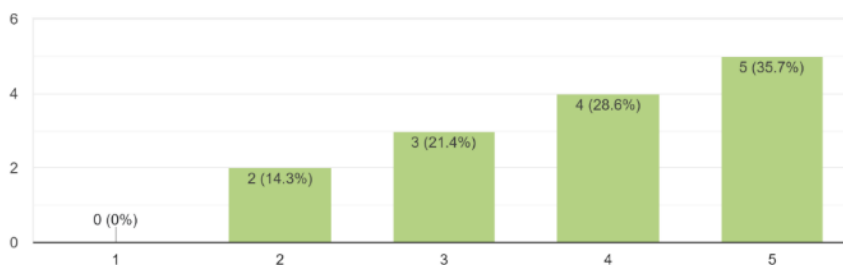
- I osa Majandus
 - Lamba ja kitsekasvatajate ülemaailmsed väljakutsed – Katrin Tähepõld, lambakasvatuskonsulent ja veterinaararst
 - Milline võiks olla Eestile sobiv rohepoliitika, Riigikantselei raporti tutvustus – Ants-Hannes Viira, Eesti Maaülikooli vanemteadur
 - Põllumajanduse tuleviku väljavaated energia tootmises, võimalused tootmise mitmekesistamiseks – Kaspar Veskus, taastuvenergia konsultant
- II Hoitud loomad
 - Bioturvalisus loomade ostmisel ja transpordil – Hertta Pirkkalainen, Soome Loomatervise ETT
 - Lahingus parasiitidega – Katrin Tähepõld, lambakasvatuskonsulent ja veterinaararst
 - Eesti kogemus karjatervise programmi väljatöötamisel ja rakendamisel – Hardi Tamm, Piimaklastri juhatuse liige
 - Konverentsi kokkuvõte

Tagasiside kokkuvõte: Tagasisidet andis 15 veebikonverentsil osalejat. Konverentsi üldist korraldust ja kvaliteeti hindas 46,7% „väga heaks“ ja 40% „heaks“ ja 13,3% vastanutest andsid hinnanguks „rahuldav“. Konverentsi esinejaid ja ettekandeid hindasid vastanud valdavas enamuses „väga heaks“ või „heaks“, üksikutel juhtudel „rahuldavaks“. Väga kõrgelt hinnati lambakasvatuskonsulendi ja veterinaararsti Katrin Tähepõld'i ettekandeid, 93% vastanutest andis hinnanguks „väga hea“.

Esitletud teabe uudsust hindasid 64% vastanutest hindegaga 4 või 5, ülejäänud vastused jagunesid hinnete 2 ja 3 vahel (Skaala: 1 – ei saanud uusi teadmisi, 5 – sain palju uusi teadmisi) (joonis). Saadud info praktilist kasutatavust oma igapäevatoos hindasid 64% hindegaga 4 ja 5, 29% vastanutest andsid hindeks 3 ning 7% vastanutest andsid hindeks 2 (Skaala 1 – ei ole kasutatavad, 5 – on täielikult kasutatavad). Enim levis korraldatava konverentsi info EPKK otseposti kaudu, järgnes FB postitus ning veidi vähem erialaliidu kaudu.

Kuivõrd saite konverentsi käigus uusi teadmisi?

14 responses

Joonis. Hinnang „Lamba- ja kitsekasvatavate konverentsilt“ saadud teabe uudsusele. Skaala: 1 – ei saanud uusi teadmisi, 5 – sain palju uusi teadmisi. Vertikaalteljel vastanute arv (n=15)

Osalejate koolitussoovid: põhikarja ammede valik ja lõppjärad; Liiga vara öelda, selleks peab ootama uut vajalikku teavet, mida sõnumina sektorisse anda; Mis on lambavill - ohtlik jääde, tootmisjäak, tooraine, põllumajandussaadus?

Loomahealu ja -tervis

- Tarbijad saavad loomaterwise ja -heaolu osas teadlikumaks ja nende ootused kasvavad.
- Loomakasvatussektor ei ole suutnud piisavalt rakendada kvaliteedikavasid, mis aitaks eristada Eesti päritolu kõrgema kvaliteediga tooteid ja aitaks tarbijal teha teadlikke valikuid.
- ETTEPANEKUD
 - Toetada ÜPP strateegiakava meetmetega kogu loomakasvatussektoris **karjaterviseprogrammide** rakendamist.
 - Toetada nii rahaliselt kui tiptasemel teadmiste kättesaadavaks tegemise kaudu tootjarühmi ja -organisatsioone **kvaliteedikavade** väljatöötamisel ja **ärimudelite** uuendamisel.

Eesmärk ja tulemuslikkuse analüüs: Konverents omab aastatepikkust traditsiooni ning on eelkõige vajalik üldisema laiapõhjalise info jagamiseks. Sel korral oli konverentsi rõhk looma heolul ja tervisel. Sektor on killustatud ja väike ning koostööd looma tervist edendavate programmide väljatöötamiseks sektor ei tee. Uus ÜPP eelarveperiood loob võimaluse toetada just koostöös valminud karjatervise programme. Eestis on pilootprojekti raames välja töötatud karjatervise programm piimaveiste, nüüd kus programm olemas, saab programmiga liituda juba suurem hulk kasvatajaid, sest toetusmeede avaneb aastal 2023. Eelkõige oligi konverents suunatud mõttega, et karjaterviseprogrammi peab sektor ise välja töötama ning alles siis on võimalik saada oma tegevusele riigipoolset tuge. Saadud tagasiside oli üldiselt pigem positiivne ja konverents täitis eesmärgi.

Tegevus: Ajakiri "Tõuloomakasvatus" – III ja IV kvartali väljaanded

Koostöös Eesti Tõuloomakasvatuse Liiduga on Ilmunud ajakirja „Tõuloomakasvatus“ nr 99 ehk 3/2022 (september 2022) ja nr 100 ehk 4/2022 (detsember 2022)

Vt <https://www.pikk.ee/valdkonnad/teadmussiirde-pikaajalised-programmid/uhendpip/uhendpip-teavikud/>

KOKKUVÕTTEKS:

EPKK alustas 2022.a. II poolaasta tellimuse täitmist septembris. II poolaastal oleme korraldanud 11 infopäeva, neist 4 kontaktset ja 7 veebipõhist. Korraldasime ka 3 juba traditsiooniks saanud konverentsi - EPKK Lihaveisekasvatuse konverents, EPKK Lihafoorum 2022 - Toit kui eluenergia ja EPKK Lamba- ja kitsekasvatavate konverents. Kahel esimesel oli soovijatel võimalus osaleda kohal või jälgida videoülekanne, kolmanda puhul toimus ainult videoülekanne Pärnu stuudiost.

Muudatused tellimuse täitmisel – kõik 4 kontaktset infopäeva olid planeeritud korraldada veebikeskkonnas ZOOM, kuid arvestasime sihtgrupi soovidega, mis selgusid alles päevakava koostamise käigus ja korraldasime kontaktset infopäevad.

Korraldamata (põhjused sulgudes) jäid infopäevad

- Majandusnäitajate arvutamine lihaveisekasvatusega tegelevas ettevõttes (ei leidnud head välislektorit);
- Lammaste kunstlik seemendamine (soovitud ja oodatud hea välislektor saab Eestisse tulla 2023. a. II kvartalis varem ei saa tulla)
- Veiserümpade klassifitseerimise põhimõtted (2 tk, leidsime välislektori, aga tapamajja enam ei lubatud Covidi tõttu);
- Lihaveisekasvatavate õppereis Poola - karjad, tööstused, kvaliteedikavaga tutvumine (Poola kontaktisikuga suhtlus ei sujunud, pidevalt leiti põhjusi, et plaane muuta või edasi lükata).
- Piimaveisekasvatavate õppereis Iirimaa (selgus, et tellimuses antud rahalised vahendid ei ole piisavad)

Tegevuste ettevalmistamisel teeme koostööd nii EPKK toimkondade (piimatoimkond, lihatoimkond, keskkonnatoimkond) liikmetega, EPKK nõukogu ja liikmesorganisatsioonide esindajatega, aga vajadusel ka valdkonnas tegutsevate asutuste ja organisatsioonidega, teadus- ja arendusasutuste ja erialaorganisatsioonidega. Välislektorite kaasamisel jätkame koostööd Euroopa põllumeeste ja ühistute katusorganisatsiooni Copa-Cogeca esindajatega.

Informatsioon korraldatavate infopäevade ja konverentside kohta jõuab e-kutse kaudu EPKK liikmeteni meie e-listide kaudu, aga teavitame ka koostööpartnereid, kellelt oleme palunud ja saanud nõusoleku infot jagada (ministeeriumid ja nende allasutused, kutseõppeasutused ja ülikoolid). Mitmete tegevuste osas jagame infot ka *Facebook*-is. Kõikide sündmuste kohta leiab infot ka EPKK kodulehelt.

Korraldatud sündmustest võttis osa kokku 683 huvilist - põllumajandustootjad, toidutööstuste juhid ja spetsialistid, esindatud olid ka talud, erialaliidud ja -ühistud, söödatootjad, veterinaaravimite, -toodete ja loomatoitude tootjad/vahendajad, Maaeluministeerium, Keskkonnaministeerium, Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS, Põllumajandus ja Toiduamet, Põllumajandusuuringute Keskus, Eesti Maaülikool, Tartu Ülikool, Olustvere TMK ja Järvamaa KHK, mitmed pangad ja ajakirjanikud.

Korraldatud sündmuste kohta kogutud anonüümne tagasiside oli valdavalt väga hea, kuid murettekitav on, et seda annavad väga vähesed osalejad. Üldiselt oli hinnang korraldusele ja/või veebipõhisele sündmusele „väga hea“ ja „hea“. Sama hästi hinnati ka kutsutud lektoreid ja ettekannete sisu.

2023. a. sündmuste planeerimine ja korraldamine on alanud. Täpne kalenderplaani selgub hiljemalt veebruaril lõpuks. 2023. a. tellimuse loodame täita täies mahus.

7. Põhjalikum ülevaade II poolaasta tegevustest (MES)

Infopäev ettevõtte külastusega – Lüpsihügieen ja piimakvaliteet

Toimumise aeg: 14.10. 2022 kell 11 - 16

Toimumiskoht: Saare maakond, Jurna Talu Lustivere farm ja Tagavere jahimaja

Osavõtjate arv: 14

Päevakavas:

- Ettevõtte külastus. Jurna Talu Lustivere farm.
- Loengud Tagavere jahimajas
 - Piimatootmise ahelapõhine vaade I. Haamer Saaremaa Piimaühistu
 - Piimakvaliteet (lüsihügieen, lüpsiseade, udaratervis, keskkond) P. Kalmus, M. Oeselg

Lektorid: Indrek Haamer, Saaremaa Piimaühistu; Piret Kalmus, dotsent Eesti Maaülikool; Marika Oeselg, veisekasvatustõustaja, Maaelu Edendamise Sihtasutus.

Tulemuslikkuse analüüs: Osalejad olid saare maakonna piimatootjad, kes tundsid huvi kuidas Jurna Talus toodetakse maakonna kõige kõrgema kvaliteediga piima (väga madal üldbakterite ja soomaatiliste rakkude arv piimas). Infopäev oli ettevalmistatud selliselt, et esmalt käidi farmis: tutvuti lehmade pidamistingimustega, sõnniku eemalduse ja allapanu lisamise korraga farmis. Järgmisena vaadeldi lüpsiprotseduuri, et kuidas tagatakse puhas udar ennem lüpsmist. Tutvuti piimaruumi ja piimajahuti hügieeniga. Tutvuti arvutus oleva informatsiooniga ja kuidas andmeid kasutati laudas toimuva analüüsimiseks ja nende põhjal tegevuste planeerimiseks. Arutleti andme analüüsimise vajalikkusest ja peeti nõu söötmisküsimustes. Tagavere jahimajas rääkis I. Haamer puhta piima vajalikkusest juustu ja jogurti tootmisel ning selle tähendust Saaremaa Piimatootjate Ühistule. Lektorid P. Kalmus ja M. Oeselg andsid teavet veiste hooldusest, pidamistingimustest ja tervisest mis on peamised soomaatiliste rakkude arvu tõstjad ning piima udarahaiguste põhjustajad farmis. Mõned ettevõtted kasutasid võimalust saada nõuannet. Infopäeva korraldusega jäädki rahule. Jahimaja ruumid on sobivad kuni 20 inimesele koolituse või infopäeva läbiviimiseks. Toitlustamise võimalus kohapeal olemas. Jurna talu töötajatele jagati kiidusõnu ja lektoritele anti positiivne hinnang. Infopäev täitis oma eesmärgi.

Koolitussoovid edasiseks: Grupi peamisi soove oli 2023 aastal piimaperioodi vasikate söötmine ja tervishoid.

Tegevus: Põllumajandusloomade kasvatajate külastus - siseriiklik ühe ettevõtte külastus.

Toimumise aeg: 17.11. 2022 kell 10 - 13

Toimumiskoht: Talu ja Tulu OÜ, Karinõmme Pärnu maakond

Osalejaid: 14

Päevakavas:

- võõrutus
- grupeerimine

- kaalumine
- moodulaedade kasutus
- talvine söötmine
- toitumuse hindamine

Lektor: Targo Pikk mets, lihavede kasvataja Talu ja Tulu OÜ

Tulemuslikkuse analüüs: Vastu tulles osalejate soovile mitmete teemade osas, kestis külastus pikemalt ja lõppes kell 16.00. Osalejate soovile vastavalt demonstreeriti päikesepaneeliga elektrikarjuse ehitust, kus algajad said ise praktiliselt kaasa teha. Demonstreeriti lihavede püüdmist karjamaalt kogumisaedikusse ja üksiku looma püüdmist grupist. Kaaluti tõupulle (kohtlemine ja käitlemine). Tutvuti tenthallis veiste pidamistehnoloogiaga: söötmine, vee jootmine, söödarõngaste kasutus, sõnnikumajandus. Talus oli samal ajal näha sügisel võõrutatud vasikaid kui nüüd sügisel paari päevaseid vastsündinuid. T. Pikk mets andis nõu kuidas teha vasikatele eraldi aedikut ja kuidas hooldada amme vasikaga pärast poegimist. Lektor selgitas näitlikult looma peal tema välimiku ja toitumuse hindamist. Küllastajad jagasid oma kogemusi õnnestumistest ja ebaõnnestumistest. Vestlusringis vahetati kogemusi, tutvustati üks- teisele mitmete tarvikute kasutust veiste peal (nööriidest sõlmed, päitsed, ninarõngas, fikseerimine, jm. Toitlustus oli talus kohale tellitud. Internet talus olemas. Korraldusega jäädki rahule. Külastus kandis püstitatud eesmärki.

Koolitussoovid edasiseks: Palju küsimusi oli poollooduslike ja püsirohumaadel karjamaa ja karjatamise kohta ning karjamaade hooldusest.

Infopäev Põllumajandusloomade heaolu- väikemäletsejad (lambad)

Toimumise aeg: 21.11.2022 kell 10.00 – 16.45

Toimumiskoht: Oruküla OÜ , Haljala vald, Lääne Virumaa

Osavõtjate arv: 10, registreerunuid oli 14, kuid osad inimesed jäi vist halva ilma tõttu tulemata)

Päevakavas:

- Loomade heaolu nõuded, heaolu tagamise vajadused ja sobivad pidamisviisid.
- Heaolu tagamise vajadused ja sobivad pidamisviisid.
- Uttede ja jäärade hooldus paaritusperioodil, heaolu ja pidamine.

Lektor: Katrin Tähepõld, MES lambakasvatuskonsulent, loomaarst

Tulemuslikkuse analüüs: Loeng heaolu nõuetest, uttede ja jäärade hooldusest paaritusperioodil ja nende üldise heaolu tagamisest ja selleks sobivatest pidamisviisidest viidi läbi Oruküla OÜ ettevõtte olmeruumides. Farmis toimus praktiline tutvustus uttede ja jäärade tervishoiust ja nende olmetingimustest. Räägiti keskkonnahügieenist farmis ja bioohutusest. Lektor esitles näiteid erinevatest juhtumitest, kuidas taastootmine võib olla mõjutatud keskkonna halva hügieeni ja farmeri nõrkade teadmiste tõttu. Loengumaterjalid saadeti osalejate e-mailile. Koolituse läbiviimiseks Oruküla OÜ olmeruum sobib väga hästi, internet olemas, esitlustehnika tuli kaasa võtta (Data projektor, pabertahvel). Kohvipausi tegemise võimalus olemas. Joogivesi kohapeal saadav. Lektoritele anti positiivne hinnang. Infopäev täitis oma eesmärki.

Koolitussoovid edasiseks: Uttede poegimine, poegimisabi, lutitallede kasvatamine.

Infopäev veebis välislektoriga - Separeeritud sõnniku kasutamine allapanuna

Toimumise aeg: 02.12.2022 kell 10.00 – 13.15

Toimumiskoht: veebis Zoomi vahendusel.

Osavõtjate arv: 20

Päevakavas:

- Separeeritud sõnniku kasutamine veiste allapanuna, tehnoloogia ja tingimused selle kasutusele võtuks. A. Kaasik
- Riskid nakkavatest haigustest separeeritud sõnniku kasutusel. H. Pirkkalainen

Lektorid:

Allan Kaasik, kaasprofessor. Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut Eesti Maaülikool.
Hertta Pirkkalainen, loomaarst. Animal Health ETT, Soome

Tulemuslikkuse analüüs: Infopäevast võtsid osa piimafarmid, kes kasutavad või on alustamas separeeritud sõnniku kasutusele võtmist lüpsilehmade allapanuks puhkelahtrites. A. Kaasik tutvustas erinevaid süsteeme mis on kolme erineva töötusega. 1. Biogaasi tootmises, kus eraldatakse tahked osad anaeroobses protsessis ja protsessi käigus hävinevad haigustekitajaid peaaegu täielikult. 2. Trummelkomposter, kus toimub loomuliku protsessi käigus bakterid lagundavad taimset ja loomset materjali hapnikuga täidetud keskkonnas. Protsess toimub kõrgel temperatuuril ja selle aja jooksul tapetakse enamik patogeene. 3. Eraldatakse tahked osad ilma töötlemiseta, kus värskelt kasutusse minevat materjal nimetatakse mõnikord green compost "rohelisteks kompostiks". Siin ei ole patogeene töötlemise käigus vähendatud. Farmerid said teada, et olenemata sellest, millist meetodit on kasutatud sõnnikust teha allapanu, pole kompostimisprotsess täielikult lõppenud, eriti „roheline kompost“ ja seetõttu kuumeneb materjal uuesti ja soodustab bakterite kasvu. Kõikide nende protsesside kirjeldus andis ülevaate kui oluline on õige käitlemine ja pärast käitlust selle õige hoiustamine ja kasutamine. Hertta Pirkkalainen informeeris kuulajaid uuringute tulemustes separeeritud sõnniku kasutamisel loomatervisele (sõra- ja udarahaigused), kuidas toimida salmonelloosi korral. Jagas soovitusi puhkealade hooldamiseks ja desoainete kasutuseks. Farmerid esitasid küsimusi sõnniku kasutusest põllule, süsiniku emissioonist ja võimalusest saada konsultatsiooni ennem separaatori ostmist ja kasutusele võtmist. Hinnangud lektoritele olid positiivsed. Infopäev täitis oma eesmärgi.

Koolitussoovid edasiseks: Eelistatud oli separaatorite tehnilised võimalused, seadistamine, hooldamine jm tehniline valdkond.

Tegevus: Infopäev- veiste söötmine ja söödahügieen (lihaveisekasvatus)

Toimumise aeg: 09.12.2022 kell 10.00 – 15.00

Toimumiskoht: MTÜ Üdruma Küla Selts, Lääne maakond

Osavõtjate arv: 25

Päevakavas:

- Häid praktikad söötmisest väiketalus. T. Pikk mets
- Praktilisi kogemusi lihaveiste söötmisest. Topi Mõis OÜ-s. A. Vaan
- Tegurid, mis mõjutavad veiste sööda tarbimist, söödahügieen. M. Oesalg
- Ettevõtte Topi Mõis OÜ külastus

Lektorid: Targo Pikk mets, Talu ja Tulu OÜ-s kasvab šarolee tõukari (15 amme), söötmine söödarõngastest /-majadest.

Andres Vaan, Topi Mõis OÜ-s kasvab limusiini tõukari (170 amme), kasutuses on söödamikser ja söötmine söödalavalt.

Tulemuslikkuse analüüs: Infopäeval osales farmereid praktiliselt kõikidest Eesti maakondadest. Farmid olid suuruses 20-ne ja 200 ammega. Väikefarmereid huvitas väga Talu ja Tulu OÜ analüüsitud söödad, söötmiss võimalused (tehnilised lahendused), joogiveega karjamaal ja talvisel perioodil loomade varustamine. Lektor oli koostanud head illustreerivad fotod söötmislahendustest. Esitas noorloomade juurdekasve, tapatulemusi ja milliste töötulemustega need saavutatud on. Andres Vaan

tutvustas oma loomade söötasid, rohusöötade laboranalüüse ja söötmist söödamikseriga. Esitas oma loomade juurdekasvusi, tapatulemusi ja kuidas need saavutatud on. M. Oeslg rääkis oma kogemustest ja mujal maailmas tehtud uuringutest mis kajastasid mõjusid veiste sööda tarbimisele, söödahügieenile: rohusöödad, jõusöödad, mineraalsöödad, joogivesi. Lisaks erinevate söötmissüsteemide mõjudest sööda kättesaadavusele: erinevat tüüpi söimepiirded ja söödarõngad /-korvid. Pärast pausi sõideti Topi Mõis OÜ mikersöötamisega tutvuma. Huvi selle farmi pidamistingimuste, söötamise korralduse vastu oli suur. Infopäevaga korralduse ja lektoritega jäädi väga rahule. Üdruma Seltsimaja on väga sobiv koht koolituse tegemiseks. Olemas on internet ja toitlustuse võimalus.

Koolitussoovid edasiseks: Lõuna-Eesti farme oli vähe esindatud ning grupi arvamus oli, et midagi samaväärset võiks toimuda kuskil Võru- või Tartumaal.

Tegevus: Infopäev - veiste söödaratsiooni koostamine algajatele

Toimumise aeg: 13.12.2022 kell 10.00 – 16.00

Toimumiskoht: Olustvere Teenindus ja Maamajanduskool

Osavõtjate arv: 11

Päevakavas:

- Põhisöötade toitefaktorite sisaldused ja söödakvaliteet
- Söödakogused, kuivaine söömus.
- Igapäevaste söödakoguste leidmine vajalike toitainete vajaduste katmiseks.
- Ettevõtte Paala OÜ külastus

Lektor: Marika Oeslg, veisekasvatustõustaja Maaelu Edendamise Sihtasutus

Tulemuslikkuse analüüs: Infopäeval osalesid algajad veisekasvatajad, kellel puudusid oskused söödaratsioonide koostamise põhitõdedest. Infopäeval osalejatele tutvustati erinevate põhisöötade (silo, hein, põhk, teraviljad), peamiste toitefaktorite sisaldust. Selgitati millest on mõjutatud söötades peamiste toitefaktorite sisaldus: energia, proteiin, toorkiud ja kuivaine. Tutvustati täiskasvanud ja noorloomade kuivaine söömust ning sööda kuivaine ja sööda koguste igapäevast planeerimist, normeeritud söötmist. Selgitati kuidas kasutada söötade laboranalüüsi tulemusi. Osalejad proovisid lihtsamaid arvutusi noorloomadele (lehm-ja pullmullikas) ning 30-32 kg piimatoodanguga lüpsilehm). Osalejad said kaasa lektori poolt soovituslikud söötmissnormid, et iseseisvalt alustada söödaratsioonide koostamist edaspidi. Pärast loenguid käidi Paala OÜ farmis tutvumas kuidas valmis täisratsiooniline segusööt ja mida selle juures hinnata söödalaval. Tutvuti farmis noorloomade pidamise ja söötamisega, kus oli õppida häid võtteid (digitaalne vasika kaal, vasikate vestide kasutus talvel, kuivatuskapp külmal ajal vastündinud vasika kuivatamiseks, piimajoogi automaat, jm) kuid ka negatiivset (vasikatel sööda kättesaadavus halb, poegmissulg libe, vasika transport boksist raskendatud, jm). Koolituse korralduse ja lektori esitlusega jäädi rahule. Infopäev täitis oma eesmärgi.

Koolitussoovid edasiseks: Sooviti järgmisena jätkukoolitust, et õppida kasutama mõnd söödaratsiooni arvutiprogrammi abil.

Õpiring piimatootjatele

Toimumise aeg: I kogunemine 27.04.2022

Toimumiskoht: Parduse Talu FIE, Viljandi maakond

Osavõtjate arv: 14

Päevakavas: Piimaveiste sigimine, Arutelu ja kogemuste vahetamine

Lektor: Kalle Kask, Eesti Maaülikool

Tulemuslikkuse analüüs: Oli esimene õpiringi kokusaamine, mis algas osalejate tutvustusega. Parduse talu tutvustas ettevõtte tegemisi ja toimus ringkäik laudas. Talu rääkis nende farmis inna avastamis korraldust ja seemenduste teostamist ning tulemusi. Farmerid jagasid kogemusi

„sundseemenduse“ ehk sünkroniseerimisega seemenduskavast ja loomade tiinestamisest. Lektor jagas juhendeid ja andis soovitusi paremate sigimistulemuste saavutamiseks. Asukoht oli hea, interneti ühendus farmis olemas. Arvutist sai vaadata jõudluskontrollis seemendus- ja sigimistulemusi. Värske joogivesi ja toitlustamise võimalus oli olemas. Osalejad jäid väga rahule.

Koolitussoovid edasiseks: Sooviti järgmist õpiringi Muraka Farm OÜ-s ja teemaks valiti vasikakasvatus.

Toimumise aeg: II kogunemine 26.05.2022

Toimumiskoht: Muraka Farm OÜ, Viljandi maakond

Osavõtjate arv: 11

Päevakavas: Vasikakasvatus, Arutelu ja kogemuste vahetamine

Lektor: Kerli Mõtus, Eesti Maaülikool

Tulemuslikkuse analüüs: Toimus teine õpiring. Muraka farm OÜ tutvustas ettevõtte tegemisi ja toimus ringkäik laudas. Talu rääkis nende farmis vasikate hooldamisest ja söötmisest ning vasikakasvatuse tulemustest. Tutvuti vasikate söötadega ja olmetingimustega. Grupp jagas kogemusi vasikate haigustest, profülaktikatest, ravimite kasutusest. K. Mõtus vastas küsimustele, andis selgitusi profülaktiliste ravimsöötade kasutuseks ja esmaabist haigestumiste korral (kõhulahtisus, kopsupõletikud, levinud nakkushaigustest hoidumine, farmisisene bioturvalisus). Asukoht oli hea, interneti ühendus farmis olemas. Värske joogivesi ja toitlustamise võimalus oli olemas. Osalejad jäid väga rahule.

Koolitussoovid edasiseks: Sooviti järgmist õpiringi Kõpu PM OÜ-s Viljandimaal, kus hakkas valmima robot vasikalaut ja teemaks valiti poegimisjärgsete lehmade tervisekontroll.

Toimumise aeg: III kogunemine 01.11. 2022

Toimumiskoht: Kõpu PM OÜ, Viljandi maakond

Osavõtjate arv: 14

Päevakavas: Poegimisjärgsete lehmade tervisekontrolli läbiviimine; Arutelu ja kogemuste vahetamine

Lektor: Piret Kalmus, Eesti Maaülikool

Tulemuslikkuse analüüs: Toimus kolmas õpiring. Kõpu PM OÜ tutvustas ettevõtte tegemisi ja toimus ringkäik laudas ja uudisena oli robotvasikalaut. Uus vasikalaut jättis väga sümpaatse ja hea mulje. Vasikatele oli loodud head kasvutingimused ja töötajatele head töötingimused. Ettevõtte rääkis nende farmis vasikate hooldamisest ja söötmisest. Edasi keskenduti poegimisosakonnas loomade vaatlusele, poegimisosakonna töökorraldusele ja lehmade heaolule. Viidi läbi P. Kalmuse juhendamisel tervise näitajate vaatlused ja hindamised. Grupp jagas kogemusi poegimisjärgsete lehmade terviseprobleemidest ja nendega toimetulekust. Asukoht oli hea, interneti ühendus farmis olemas. Värske joogivesi ja toitlustamise võimalus oli olemas. Osalejad jäid väga rahule.

Koolitussoovid edasiseks: Sooviti järgmist õpiringi kus saaks rohkem teada jõusöötadest, mineraalsöötadest ja söödalisanditest millega turgutada vasikaid ja lehmi. Otsustati minna Viljandi maakonnas asuvasse Scandagra AS söödatehasesse.

Toimumise aeg: IV kogunemine 8.12.2022

Toimumiskoht: Scandagra Eesti AS Viljandi söödatehas

Osavõtjate arv: 10

Päevakavas:

- jõusööda ja vasikate startersööda retseptide koostamine, analüütilised koostised
- jõusöötade kvaliteet
- kuidas valida jõusööt ja mineraalsöötasid
- arutelu ja kogemuste vahetamine

Lektorid: Marika Oesalg, veisekasvatustõustaja, MES, Marge Malbe, söödatehnoloog Scandagra AS ; Epp Saluveer, kvaliteedi- ja tootmisjuht Scandagra AS

Tulemuslikkuse analüüs: Toimus viimane, neljas 2022 aasta õpiringi grupile. Väga tuisuse ja keeruka ilmaolude tõttu liikluses jäid mõned soovijad saabumata. Söödatehnoloog M. Malbe rääkis probleemidest farmides- söödetakse põhjendamatult liiga suuri mineraalsööta koguseid. Olukord on tingitud sellest, et kasutatakse ka muid söödalisandeid kuhu on lisatud mikroelemente. M. Malbe juhtis tootjate tähelepanu sellele, et nad arvestaksid igast söödast makro- ja mikroelemente mida igapäevaselt kasutatakse. Söödatehnoloog selgitas mida peaks vasikate sööta analüütilistes koostistes võrdlema ja tähele panema. E. Saluveer kvaliteedijuhina jagas nõuannet kuidas farmides peaks hoiustama jõusööta, et vältida nende riknemine. Jagas näiteid mida peaks ostes vaatama toodete etiketil- säilivus, valmistamise aeg, koostisosad, jm. M. Oesalg esitas söödatehnoloogile küsimusi mis abistasid osalejatele arusaamist jõu- ja mineraalsööta tootmisprotsessist ja selgitas põhimõtteid kuidas ratsioonidesse valida sobivat mineraalsööta ja kogust. Asukoht oli hea, interneti ühendus farmis olemas. Värske joogivesi ja toitlustamise võimalus oli olemas. Osalejad jäid väga rahule.

Koolitussoovid edasiseks: Sooviti järgmist õpiringi, kus saaks rohkem teada farmi- ja udarahügieenitoodete koostistest, ohutust kasutusest inimesele ja loomadele.

Infopäevad Bioturvalisuse kava koostamine linnukasvatuse tegevustes ja Bioturvalisus linnukasvatuse tegevustes

Infopäevad olid planeeritud toimuma detsembris 2022. Täpset kuupäeva ei olnud kokku lepitud, see sõltus lektori (Janek Prits) võimalustest. Ühend PIP loomakasvatuse valdkonna nõukogu koosolekul, mis toimus 22. novembril 2022, oli veel lootust, et infopäev toimub ning seda ei esitatud nõukogule tehtud muutmissetepanekute seas. Kavandatud infopäev tuli vahetult enne väljakuulutamist ära jätta kokkulepitud lektorist tulenenud asjaoludel. Nii lühikese ajaga, mis oli jäänud kalendriaasta lõpuni, ei olnud võimalik enam leida alternatiivset lektorit ega toimumiskohta. Tegevuse ärajäämise vormistamine lepingu muudatusega ei olnud samuti ajasurvel enam võimalik.

KOKKUVÕTTEKS

Tegevused toimusid ajavahemikul 01.07. - 31.12.2022. Õpingid olid planeeritud Viljandi maakonna piimatootjatele ja tegevused viidud ellu lähtuvalt osalejate ettepanekutest.

Programmi tegevuskavast jäi teostamata üks põllumajandusloomade heaolukoolitus väikemäletsejatele (lambad), kaks infopäeva bioturvalisusest linnukasvatuse tegevustes ja siseriiklik õppereis piimaveisekasvatajatele. Mõlemad tegevused jäeti teostamata, sest II poolaasta ajagraafik oli väga tihe.

Perioodil 01.01. - 30.06.2023 tegevuste planeerimine on alanud. Põllumajandusloomade heaolukoolitus väikemäletsejad (lambad) prognoos on kuni 20 osalejat ja koolituse viime läbi eelarves planeeritud maksumusega. Koolitus on planeeritud jaanuari viimane nädal ja läbirääkimised lektoriga tehtud. Siseriiklik õppereis piimaveisekasvatajatele prognoositavalt toimub varakevadel arvestades asjaolu, et lehmad on külmaltades ning külastajatel ei ole ebamugav farmis viibida. Osalejate arvu prognoosime kuni 25 farmerit ja tegevuse viime läbi planeeritud eelarvelise maksumusega.

Koostööd tegevuste planeerimisel on tehtud põllumajandusettevõtetega Parduse Talu FIE, Talu ja Tulu OÜ, Jurna Talu FIE, Oruküla OÜ, Topi Mõis OÜ, Muraka Farm OÜ, Kõpu PM OÜ, Lammas ja Kits OÜ ning järgmiste organisatsioonidega: MTÜ Üdruma Külaselts, Saaremaa Piimaühistu TÜH, Eesti Maaülikool, Agro Konsulent MTÜ, Animal Health ETT Soome, Scandagra Eesti AS, Olustvere Teenindus ja Maamajanduskool.

Planeeritavad tegevused 2023. a. I poolaastal:

Nr.	Tegevuse nimetus	Tellimuse sisu selgitus / tegevuse pealkiri	Kogus	Täidab koolitus- nõuet	Täitja	Toimumise aeg
INFOPÄEVAD						
1	Infopäev veebis lektoritasuga	Udarapõletikud veisekarjas	1		EMÜ	09.02.2023
2	Infopäev veebis lektoritasuga	Käitumuslikud markerid vasika tervise hindamisel	1	jah	EMÜ	
3	Infopäev veebis lektoritasuga	Andmete kogumine ja registreerimine karjatervise valdkonnas	1		EMÜ	
4	Infopäev veebis lektoritasuga	Silo tootmine põllumajandusloomadele	1	-	EMÜ	
5	Infopäev välislektoriga	Veiserümpade klassifitseerimise põhimõtted	1		EPKK	
6	Infopäev välislektoriga	Hobuste aretus	1		EPKK	
7	Infopäev veebis lektoritasuta stuudiota	Hobuste aretusala seadusandlus ja PRIA toetustega seotud kohustused	1		EPKK	
8	Infopäev veebis välislektoriga ja/või tõlkega	Majandusnäitajate arvutamine lihaisekasvatusega tegelevas ettevõttes	1		EPKK	
9	Infopäev välislektoriga, 6 ak tundi	Lammaste kunstlik seemendamine	1		EPKK	
10	Infopäev veebis välislektoriga ja/või tõlkega	Uuemad arengud piimakarja söötmisses	1	jah	EPKK	
11	Infopäev veebis lektoritasuga	Sõnniku- ja silohoidlate renoveerimine ja rajamine	1		EPKK	
12	Infopäev veebis lektoritasuga	Sigade seemendamine ja karjatervis	1	jah	EPKK	
13	Infopäev 6 ak tundi	Kattetulu arvestus lihaisekasvatajate	1		MES	
14	Infopäev välislektoriga	Rohumaade kasutamine ja karjatamine lihaisekasvatuses, roll ökosüsteemis	1		MES	
KONVERENTSID						
15	Konverents mitme välislektoriga	Piimafoorum 2023	1		EPKK	15.03.2023
16	Konverents mitme välislektoriga	Aretuskonverents 2023	1		EPKK	16.03.2023
17	Ühepäevane konverents	Seakasvatuse konverents	1		EPKK	
18	Konverents mitme välislektoriga	Terve loom ja tervislik toit	1		EMÜ	01.- 02.03.2023
TÄIENDUSKOOLITUSED						
19	40-tunnine täienduskoolitus	Veiste kunstlik seemendamine I osa	1		EMÜ	09. – 13.01. 2023
20	40-tunnine täienduskoolitus	Veiste kunstlik seemendamine 2 osa	1		EMÜ	16. – 20.01.2023
21	Ühepäevane täienduskoolitus	Põllumajandusloomade transport vastavalt loomakaitsealastele, pädevuskoolitus (8 at)	2		EMÜ	17.02.2023 ja 14.04.2023
22	Kahepäevane täienduskoolitus	Põllumajandusloomade tapatoimingute pädevuskoolitus (16 at)	1		EMÜ	
23	Ühepäevane täienduskoolitus	Põllumajandusloomade heaolu koolitus: väikemäletsejalised (lambad)	1	jah	MES	26.01.2023
24	Kahepäevane täienduskoolitus	Söödaratsiooni koostamise alused piimakarjakasvatajale	1		MES	
ÕPIRING, ÕPPEREIS JA ETTEVÕTETE KÜLASTUS						
27	Õppereis välisriiki, vähemalt kolmepäevane	Rohumaa kvaliteedikavad (UK)	1		EPKK	
28	Õppereis siseriiklik, ühepäevane	Siseriiklik õppereis piimaveisekasvatajatele	1		MES	

Hankeleping allkirjastati 27. detsembril 2022. a.
2023. a. tellimuse planeerime täita täies mahus.